

UNIVERZITA PARDUBICE

Fakulta ekonomicko-správní

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2020

Michal Křivohlávek

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

innost Hasi ského záchranného sboru R na Ho icku
Bakalá ská práce

2020

Michal K ivohlávek

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Michal Křivohlávek**
Osobní číslo: **E16026**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management ochrany podniku a společnosti**
Téma práce: **Činnost Hasičského záchranného sboru ČR na Hořicku**
Zadávající katedra: **Ústav regionálních a bezpečnostních věd**

Zásady pro vypracování

Bakalářská práce upne svoji pozornost na problematiku činnosti Hasičského záchranného sboru ČR v regionu Hořicka. Cílem práce je posoudit soulad mezi strukturou vykonávaných činností a strukturou podstupovaných vzdělávacích aktivit. Výstupy provedené analýzy povedou k vyvození závěrů o vhodnosti stávajícího stavu a formulaci potenciálních doporučení vedoucích k optimalizaci procesu vzdělávání příslušníků sboru.

Osnova:

- Vymezení činností vykonávaných HZS.
- Charakteristika systému vzdělávání příslušníků HZS.
- Analýza vykonávaných činností v kontextu systému vzdělávání.
- Vyhodnocení výsledků, formulace závěrů a návrh doporučení.

Rozsah pracovní zprávy: **cca 35 stran**
Rozsah grafických prací: **-**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- SKALSKÁ, K., HANUŠKA, Z., DUBSKÝ, M. Integrovaný záchranný systém a požární ochrana. Modul I. Praha: MV – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010. 44 s. ISBN 978-80-86640-59-4.
SZASZO, Z. Stručná historie profesionální požární ochrany v českých zemích. Praha: MV – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2010. 306 s. ISBN 978-80-86640-60-0.
ŠENOVSKÝ, M., ADAMEC, V. Základy krizového managementu. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2004. 101 s. ISBN 80-86634-44-2.
TOMEK, P., NOVÝ, K. Služební poměr příslušníků bezpečnostních sborů. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006. 403 s. ISBN 80-86898-71-7.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Pavel Zdražil, Ph.D.**
Ústav regionálních a bezpečnostních věd

Datum zadání bakalářské práce: **2. září 2019**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2020**

L.S.

---

doc. Ing. Romana Provazníková, Ph.D.

Ing. Zdeněk Matěja, Ph.D.

Prohlášení:

Tuto práci jsem vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako kolektivního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Berou na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejnění a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 29. 06. 2020

Michal Křivohlávek

POD KOVÁNÍ

Tímto bych chtěl podkovat mému vedoucímu práce panu Ing. Pavlu Zdražilovi, Ph.D., za jeho ochotu, odbornou pomoc, cenné rady, které pro mě byly velkým přínosem a pomohly mi při zpracování práce. Dále podkování patří všem hasičům, především velitelům směn na hasičské stanici v Hořicích, bez kterých bych potřebná data nezískal a nemohl bakalářskou práci vypracovat.

ANOTACE

Práce vysvětluje a vymezuje pojmy, které se zabývají požární ochranou, slovkami integrovaného záchranného systému primárně Hasičským záchranným sborem ČR, jež se podílí na zajištění bezpečnosti ČR. Cílem práce je posoudit soulad mezi strukturou vykonávaných činností a strukturou podstupovaných vzdělávacích aktivit. Na základě interních a jiných dostupných dat je provedena analýza. Nejvíce pozornost je kladena na hasičskou stanici v Hoticích a nastavení vzdělávacích aktivit v poměru s vykonávanou činností.

KLÍČOVÁ SLOVA

Bezpečnost, integrovaný záchranný systém, Hasičský záchranný sbor ČR, jednotky požární ochrany, vzdělávání

TITLE

Activities of the Fire Rescue Service of the Czech Republic in Hootice region

ANNOTATION

The work explains and defines concepts that deal with fire protection, components of the integrated rescue system primarily by the Fire Rescue Corps of the Czech Republic, which is involved in the safety of the Czech Republic. The aim of the work is to assess the consistency between the structure of the performed activities and the structure of the educational activities undertaken. A statistical analysis is conducted based on internal and other available data. The most attention is placed on the fire station in Hootice and the setting of educational activities relative to the activity carried out.

KEYWORDS

Safety, Integrated Rescue System, Fire Rescue Service of the Czech Republic, fire protection unit, education

OBSAH

ÚVOD	11
1. Bezpečnost ČR	13
1.1 Integrovaný záchranný systém	15
1.2 Hasičský záchranný sbor České republiky	19
1.2.1 Historie Hasičského záchranného sboru ČR	19
1.2.2 Legislativní vymezení HZS ČR	20
1.2.3 Organizační struktura HZS ČR	22
1.2.4 Výkon služby v jednotce HZS kraje	23
1.3 Jednotky požární ochrany	25
2. Požadavky na výkon práce a vzdělávání příslušníků HZS ČR	28
2.1 Fyzická, osobnostní a zdravotní způsobilost příslušníka	29
2.2 Nástupní odborný výcvik	33
2.3 Základní odborná příprava a výcviky	35
2.4 Kurzy odborné způsobilosti příslušníka HZS ČR	36
2.5 Specializační kurzy	40
3. Analýza činnosti Hasičského záchranného sboru ČR	44
3.1 Činnost HZS ČR na území Královehradeckého kraje	49
3.2 Činnost HZS ČR v jednotlivých okresech Královehradeckého kraje	54
3.3 Činnost HZS ČR na Hořicku	60
Závěr	71
POUŽITÁ LITERATURA	73

SEZNAM ILUSTRACÍ A TABULEK

Obrázek 1: Organizační struktura HZS ČR.....	23
Obrázek 2: Počet zásahu HZS na území ČR.....	48
Obrázek 3: Okresy KHK	50
Obrázek 4: Podíl celkových výjezdů na území Královehradeckého kraje v ČR (2010-2019)	51
Obrázek 5: Počet zásahů HZS ČR na území Královehradeckého kraje.....	53
Obrázek 6: Poměr výjezdů na úrovni okresů v rámci KHK.....	59
Obrázek 7: Poměr mezi výjezdy na Hořicku.....	63
Obrázek 8: Volkové zastoupení na hasičské stanici v Hořicích.....	67
Obrázek 9: Odpracované roky na hasičské stanici v Hořicích podle směrnice.....	68
Tabulka 1: Rozdělení JPO	27
Tabulka 2: Rozdělení testů pro uchazeče	30
Tabulka 3: Bodovací minima jednotlivých testů a celkové bodovací minimum.....	31
Tabulka 4: časový rozvrh výcviku	34
Tabulka 5: Nástupní odborný výcvik pro příslušníky HZS podniků, SDH podniků nebo SDH obcí na funkci hasič	36
Tabulka 6: Kurzy k získání odborné způsobilosti.....	37
Tabulka 7: Specializační kurzy	41
Tabulka 8: Vybrané specializační kurzy	43
Tabulka 9: Počet hasičských stanic a územních odborů v krajích.....	45
Tabulka 10: Počet zaznamenaných výjezdů HZS na území ČR.....	46
Tabulka 11: Výjezdy HZS ČR v Královehradeckém kraji.....	52
Tabulka 12: Výjezdy HZS ČR v územním odboru Hradec Králové	56
Tabulka 13: Výjezdy HZS ČR v územním odboru Náchod.....	56
Tabulka 14: Výjezdy HZS ČR v územním odboru Trutnov.....	57
Tabulka 15: Výjezdy HZS ČR v územním odboru Rychnov nad Kněžnou.....	58
Tabulka 16: Výjezdy HZS ČR v územním odboru Jičín.....	58
Tabulka 17: Počet výjezdů v zásahovém obvodu Hořic	61
Tabulka 18: Vzdělání hasičů na hasičské stanici v Hořicích.....	64
Tabulka 19: Rozdělení a absolvované vzdělávací kurzy hasičů na hasičské stanici Hořice....	66

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

R	Česká republika
HMP	Hlavní město Praha
HZS	Hasičský záchranný sbor
IZS	Integrovaný záchranný sbor
JPO	Jednotka požární ochrany
JSDH	Jednotka sboru dobrovolných hasičů
KHK	Královehradecký kraj
MV	Ministerstvo vnitra
OPIS	Operační a informační středisko
PO	Požární ochrana
SDH	Sbor dobrovolných hasičů

ÚVOD

Bezpečnost je široká a rozsáhlá problematika, ale je důležitým aspektem v mnoha odvětvích. Zajištění bezpečnosti je velkým a těžkým úkolem, tento úkol zajišťuje na území České republiky mnoho osob, které jsou na tento úkol určeny. V dnešní rozvojové společnosti hrozí nebezpečí na každém rohu a jeho nástrahy jsou čím dál rozmanitější. Hasičský záchranný sbor České republiky je jedním z bezpečnostních sborů, který na území České republiky tuto bezpečnost zajišťuje. Jeho základním úkolem je chránit životy a zdraví obyvatel, životní prostředí, zvířata a majetek před požáry a jinými mimořádnými událostmi a krizovými situacemi.

Vykonávaná činnost je velmi rozmanitá a je obtížné definovat dominantní poslání tohoto sboru. Od založení profesionálních hasičských sborů byla jejich prioritou snižovat následky a chránit společnost před požáry, které ohrožovaly životy a zdraví osob, ale také jejich majetek. V dnešní době je ale povolání hasiče chápáno jako ochránce a zachránce život nejen před požáry. Činnost hasičů je rozsáhlejší než dříve, a jedná se o technické havárie, při kterých dochází k otevření domů a odstranění překážek z vozovek, nebo aktuálně velkým fenoménem jsou dopravní nehody, které hasiči musí ve svém zaměření ovládat, u těchto událostí musí ovládat vyprošťovací techniku i první pomoc. Také rozmary počasí se na území České republiky mění rok od roku a profesionální hasiči tyto změny poznávají ve složení svých činností. Nebezpečné látky patří také do portfolia událostí, které jsou u hasičů běžné. V návaznosti na rozšířenou problematiku nebezpečí jsou profesionální hasiči vzdělávání od odborného nástupního výcviku do konce své služby u Hasičského záchranného sboru ČR. Rozmanitost vzdělávacích aktivit je zde vysoká stejně jako druhy vzdělávání. Práce hasiče je fyzicky náročná v rámci udržování fyzické zdatnosti, ale není věnována jen o fyzické zdatnosti důležitý, je také dobrý psychický stav hasiče.

Vzhledem k rozmanitosti pracovní náplně je vhodné její vývoj reflektovat i v rámci podstupovaných vzdělávacích aktivit. V návaznosti na tuto tezi je **cílem práce posoudit soulad mezi strukturou vykonávaných činností a strukturou podstupovaných vzdělávacích aktivit**. Výstupy provedené analýzy povedou k vyvození závěrů o vhodnosti stávajícího stavu a formulaci potenciálních doporučení vedoucích k optimalizaci procesu vzdělávání příslušníků sboru. V rámci dosažení stanoveného cíle bude hledána odpověď na výzkumnou otázku: *Jsou efektivně nastaveny vzdělávací aktivity, které profesionální hasič podstupuje, v návaznosti na vykonávanou činnost?* Součástí odpovědi na tuto otázku bude

vyhodnocení stávajícího stavu, ze kterého vyplynou závěry a případné návrhy na úpravu vzdělávací struktury.

Práce je rozložena do tří kapitol, které jsou členěny do několika podkapitol. V první kapitole se práce věnuje problematice bezpečnosti České republiky, kde jsou vyjmenovány některé definice bezpečnosti a kde je problematika bezpečnosti blíže popsána. Popisuje, kdo bezpečnost zajišťuje, dále je bezpečnost v kapitole rozdělena na vnější a vnitřní. Také je vymezen integrovaný záchranný sbor, jeho činnost, která je podrobně vysvětlena, a uvedena je i jeho struktura. Další diskutovaný pojem v první kapitole je Hasičský záchranný sbor ČR, jeho činnost, historie, legislativní vymezení a jeho organizační struktura. Na závěr této kapitoly jsou vysvětleny jednotky požární ochrany.

Druhá kapitola se zabývá požadavky na výkon práce a vzdělávání příslušníků Hasičského záchranného sboru ČR, jako první jsou vysvětleny obecné podmínky pro přijetí, dále je vysvětlena fyzická, osobnostní a zdravotní způsobilost příslušníka. V této kapitole jsou vysvětleny a podrobně popsány scénáře nástupních odborných výcviků. Je zde popsána základní odborná příprava a výcvik, kurzy odborné způsobilosti příslušníka a specializační kurzy, u kterých kurzů jsou jejich výsledky a popsány ty nejlepší.

Třetí kapitola je věnována analýze činnosti Hasičského záchranného sboru ČR nejprve na území České republiky, kde jsou detailně popsány druhy a počty výjezdů na nálezem území a jejich porovnání. Dále je analyzována činnost Hasičského záchranného sboru ČR na území Královéhradeckého kraje, kde je detailně popsán tento kraj, ale i počty výjezdů na určité události, které je zakoněné porovnáním s celou Českou republikou. V kapitole je také analyzována činnost Hasičského záchranného sboru v jednotlivých okresech Královéhradeckého kraje a jejich vzájemné porovnání. Posledním bodem, který je v této kapitole analyzován, je činnost Hasičského záchranného sboru na území Hořic v Podkrkonoší, jsou zde rozebrány údaje o územní způsobilosti sboru, počty výjezdů a také detailní popis hasičské stanice Hořice. Součástí této úrovně je analýza vzdělávacího systému, která je následně vyhodnocena v souvislosti s vykonávanými činnostmi.

1. Bezpečnost ČR

Pojem bezpečnost není v současné legislativě ani literatuře jednotně vymezen. Bezpečnost je v dnešní době hojně rozšířený pojem a zasahuje teoreticky do všech odvětví, ale také do běžného života jedince. Používá se jak v běžné mluvě, tak i v mnoha oborech (ekonomie, sociologie, politologie, medicína, strojírenství).

„Bezpečnost lze vymezit jako stav, kdy jsou na nejnížší možné míře eliminovány hrozby pro objekt a jeho zájmy tento objekt je k eliminaci stávajících i potenciálních hrozeb efektivně vybaven a ochoten p i ní spolupracovat.“ (Adamec, Černá, Čihák, 2012)

Základním dokumentem bezpečnostní politiky ČR je bezpečnostní strategie ČR, kde je uvedeno: *„Bezpečnost ČR je založena na principu zajištění bezpečnosti jednotlivce, ochrany jeho života, zdraví, svobody, lidské důstojnosti a majetku. K úspěšnému uplatnění tohoto principu je nezbytné zajišťovat bezpečnost státních institucí“*; dále je nutné, aby tyto instituce byly funkční a byly rozvíjeny jejich procesy a také nástroje pro posilování bezpečnosti a ochrany obyvatelstva. Vláda je odpovědná za zajištění bezpečnosti, ale ke snížení rizik i naplnění hrozeb musí existovat aktivní spolupráce s občany ČR. Takto dochází ke zvýšení odolnosti společnosti k bezpečnostním hrozbám. (Kolektiv autorů pod vedením Ministerstva zahraničních vztahů ČR, 2015)

V první definici je uvedena bezpečnost spíše jako stav, na který je nahlíženo a popisováno, což se pod tímto stavem rozumí. Ve druhé definici, která je uvedena v Bezpečnostní strategii ČR je zřejmé, že bezpečnost je vymezena také jako stav, ale je zde uvedeno, kdo se o bezpečnost stará a co je důležité pro její efektivitu.

Dále bezpečnost upravuje a popisuje Ústavní zákon o bezpečnosti ČR č. 110/1998 Sb. kde je cílem bezpečnosti *„Zajištění svrchovanosti a územní celistvosti České republiky, ochrana jejích demokratických základů a ochrana života, zdraví a majetkových hodnot je základní povinností státu.“* (Parlament, 1998)

Listina základních práv a svobod se bezpečnosti vnuje z hlediska zajištění základních lidských práv a svobod, politických práv, práv národnostních a etnických menšin, práv na soudní a jinou právní ochranu a hospodářská, sociální a kulturní práva.

K zajištění a fungování bezpečnosti státu se využívá soubor nástrojů, postupů a opatření, který se označuje jako Bezpečnostní systém státu. Jednou ze základních povinností státu je zajištění územní celistvosti a svrchovanosti ČR, dále obrana demokratických základů

a ochrana životů, zdraví a majetkových hodnot. Stát buduje bezpečnostní systém práv pro plnění těchto povinností. Institucionálním nástrojem pro tvorbu a realizaci bezpečnostní politiky státu je bezpečnostní systém státu. Jednou ze základních funkcí je řízení a koordinace činností jednotlivých složek zajištění bezpečnostních zájmů ČR, a to jak při vzniku krizové situace, tak v době působení hrozby. (Adamec, Černá, Čihák, 2012)

Bezpečnost ČR zajišťují ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, záchranné sbory a havarijní služby a jsou uvedeny v zákoně o bezpečnosti ČR (Ústavní zákon o bezpečnosti ČR č. 110/1998 Sb.). (Parlament ČR, 1998):

- ozbrojené síly (Armáda ČR, Vojenská kancelář prezidenta republiky a Hradní štáb)
- ozbrojené bezpečnostní sbory (Policie, Vojenská služba a Celní správa ČR)
- záchranné sbory (Hasičský záchranný sbor ČR a Zdravotnická záchranná služba)
- havarijní služby

Dle platných legislativních a právních předpisů v ČR lze doložit, že bezpečnost státu, ale i jiného objektu může vykazovat vnější nebo vnitřní rozměr.

S obranou státu je spojena **vnější bezpečnost** státu. Obranu státu zajišťují plněním povinností státních orgánů, orgánů územních samosprávných celků, fyzických a právnických osob potřeby obrany ČR před vnějším napadením. Za přípravu a zajištění obrany státu odpovídá vláda.

Bezpečnost vnější zajišťují ozbrojené síly ČR, konkrétně Armáda ČR, Vojenská kancelář prezidenta a Hradní štáb. Vrchním velitelem ozbrojených sil je prezident republiky. Armáda ČR je tzv. **šlofka tvrdé bezpečnosti**. Typické hrozby, které pochází z vnějšího prostředí jsou vojenské i ekonomické.

Vnitřní bezpečnost lze naopak definovat jako soubor cílů, úkolů a prostředků směřujících k obecnému zabezpečení preventivní a represivní činnosti především v oblasti kriminality, ale také v oblastech demokracie, ekonomické prosperity a bezpečnosti občanů, a tak zaručit osobní svobody a práva občanů a ochranu demokratického ústavního zřízení. Hrozby, které ohrožují stát a zájmy daného aktiva a pocházejí z vnitřního prostředí. Na území ČR zajišťuje vnitřní bezpečnost primárně Integrovaný záchranný systém.

Nikde však není vymezena přesná hranice mezi vnější a vnitřní bezpečností, proto přijaté bezpečnostní opatření má nejistý dopad. Nelze tedy říct, že konkrétní ohrožení či aktivity se vztahují k jednomu rozměru bezpečnosti. (Adamec, Černá, Čehák, 2012)

1.1 Integrovaný záchranný systém

Integrovaným záchranným systémem (dále jen IZS) je hlavní slofkou pro zajištění bezpečnosti na území ČR, v jejím zájmu se používá v rámci koordinovaného postupu jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací. Jedná se hlavně o místo události, aby na místě byl dostatek potřebných záchranných složek, ale ne tolik složek a lidí, aby si vzájemně překáždli. Dále provádí ochranu obyvatelstva a civilní ochranu s ním spojené zejména varování, evakuaci, ukrytí a nouzové opatření obyvatelstva a další opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku. První zmínky o IZS jsou z roku 1993, ale úplné znění je z roku 2000, systém vznikl hlavně každodenní potřebou spolupráce složek IZS. (Parlament ČR, 2000)

Mimořádnou událost upravuje zákon č. 239/2000 *Šňmimořádnou událostí se rozumí –kodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací* – podle §2 písm. b) zákona č. 239/2000 Sb.

Mimořádné události lze rozdělit na dvě hlavní skupiny, které se pak dleí na další podskupiny.

Přírodní mimořádné události tzv. naturogenní (MV-generální editelství HZS ČR, 2009):

- I) **Abiotické mimořádné události** – tyto události jsou způsobeny nečinností přírodou, patří sem například povodně a záplavy, dlouhodobá sucha, požáry způsobené přírodními vlivy, zemětřesení, vichřice atd.
- II) **Biotické mimořádné události** – jedná se o události, které byly způsobeny nečinností přírodou patří sem například epifylie (rozsáhlá nákaza rostlin), epizootie (rozsáhlá nákaza zvířat), epidemie (velká nákaza lidí), přemnožení přírodních škůdců atd.

Antropogenní mimořádné události:

- a) **Technogenní mimořádné události** – jedná se o havárie a havárie spojené s infrastrukturou, například lidské činnosti, rozsáhlé dopravní havárie v silniční, železniční, letecké a jiné dopravě, narušení hrází vodohospodářských děl, nepřiznivé působení člověka na životní prostředí (smog) atd.

- b) **Sociogenní mimo ádné události interní** ó vzniklé vnitrostátní společenské, sociální a ekonomické krize, např. narušení dodávky (pitné vody, potravin, ropy a ropných produktů, elektrické energie, plynu, tepla, léků), použití zbraní hromadného ničení jaderných, chemických a biologických atd.
- c) **Sociogenní mimo ádné události externí** ó vojenské mimo ádné události, které jsou např. vnější vojenské napadení státu nebo jeho spojenců, ohrožení základních demokratických hodnot v takovém rozsahu, že je povoláváno nasazení ozbrojených sil, hospodářské sankce a hospodářský nátlak, rozsáhlé ekologické havárie, přesahující hranice států, politický nátlak atd.
- d) **Agrogenní mimo ádné události** ó tyto události jsou spojené se zemědělstvím a půdou, např. nevhodné používání hnojiv a agrochemikálií, vysychání a znehodnocování vodních zdrojů, eroze půdy atd.

V návaznosti na definici mimo ádné události je dleřité upřesnit význam dvou pojmů prořzení činnosti IZS, a to **záchranné práce** a **likvidační práce**, které slořfky vykonávají.

Záchranným pracím je rozumět jako *řinnost k odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimo ádnou událostí, zejména ve vztahu k ohrožení řivota, zdraví, majetku nebo řivotního prostředí, a vedoucí k přeručení jejich působení* podle §2 písm. c) zákona č. 239/2000 Sb. Záchranné práce jsou práce ke sníření rizika, které vzniklo způsobem mimo ádné události, jedná se např. klad o autonehodu, kde se slořfky IZS snaří snířít nebezpečí pro postiřené osoby a v řasné pomoci osobám, na které mimo ádná událost působí např. (vyprořtání, první pomoc osob).

Likvidační práce jsou zákonem vysvětleny jako *řinnosti k odstranění následků způsobených mimo ádnou událostí* podle §2 písm. d) zákona č. 239/2000 Sb. Pojem likvidační práce jsou práce, při nichř slořfky IZS např. při autonehodě odstraní nabouraný automobil i řásti automobilu z komunikace nebo u pořáru domu odstraní ohrořelých trámů, které hrozí samovolným zhroucením.

V záchranném odřtví je rozsah mimo ádné události vyřáděn řím, že zjiřuje, jaké síly a kolik je potřeba prostředků pro záchranné práce. Mimo ádnou událost svým rozsahem lze zařadit do řty řtupů poplachu, která existují. (MV, 2001)

- a) **První poplachový řtup**, se vyřhláuje tehdy, kdy událost ohrořuje jednotlivé osoby, objekty nebo řejích řástí, v tomto pořádu je výřimka u budov se slořžitými

podmínkami zásahu (podzemní garáže), jednotlivé dopravní prostředky osobní i nákladní, územní plochy do 500 m². V tomto stupni poplachu zasahují základní složky integrovaného záchranného systému a není zde potřeba nutně složky nepřetržit koordinovat.

- b) **Druhý stupeň poplachu** je vyhlášen tehdy je-li mimo žádnou událostí ohroženo nejvýše 100 osob, více než jeden objekt se složitými podmínkami zásahu, jednotlivé prostředky pro hromadnou dopravu, cenný chov zvířat (stáda ovcí, býk), územní plochy do 10 000 m². Zde záchranné a likvidační práce provádí základní, ale i ostatní složky z kraje, kde se událost stala, v tomto případě je nutné složky koordinovat velitelem zásahu.
- c) **Třetí stupeň poplachu** se vyhláší tehdy, kdy mimo žádná událost ohrožuje 100 až 1000 osob, část obce i areál podniku, přepravní soupravy, velikost chovných hospodářských zvířat, územní plochu do 1 km², povodí řek, produktovody (benzínové, naftové), hromadná havárie v silniční dopravě nebo havárie v letecké dopravě. Záchranné a likvidační práce provádí základní a ostatní složky nebo jsou potřeba využít síly a prostředky z jiných krajů, ve kterém se událost stala, je nutné složky koordinovat velitelem zásahu, kterému pomáhá štáb velitele zásahu, a místo události rozdělit na sektory a úseky.
- d) **čtvrtý stupeň poplachu** se nazývá jako zvláštní stupeň poplachu a vyhláší se tehdy kdy mimo žádná událost ohrožuje více jak 1000 osob, celé obce nebo plochy území na 1 km², záchranné a likvidační práce provádí základní a ostatní složky, dále využít síly z jiných krajů, kam mimo žádná událost nezasahuje, zahraniční pomoc. Složky v místě zásahu je nutné koordinovat velitelem zásahu za pomoci štábu velitele zásahu a místo rozdělit na úseky a sektory, zásah v tomto stupni je nutné koordinovat na strategické úrovni.

Aby se jednalo o IZS a jeho aplikaci musí na místě mimo žádné události být alespoň dvě složky z tohoto systému, které provádí záchranné a likvidační práce. Stejně složky jsou základními složkami a ostatní složky jsou podporou pro základní složky.

Základní složky IZS jsou upraveny v zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému. Zajišťují nepřetržitou pohotovost pro případ ohlášení vzniku mimo žádné události, její vyhodnocení a neodkladný zásah v místě mimo žádné události jsou, strategicky rozmístěny po celém území ČR patří mezi ně (Magistrát HMP, 2009):

- a) Hasičský záchranný sbor ČR,
- b) Jednotky požární ochrany zabezpečující do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany,
- c) Záchraná zdravotní služba,
- d) Policie ČR.

Jako podpora pro základní složky jsou připraveny i ostatní složky, které vykonávají záchranné a likvidační práce na vyřadění. V době krizových stavů se stávají ostatními složkami IZS také poskytovatelé lékařské péče, kteří mají zřízen urgentní příjem. Mezi ostatní složky patří:

- a) obecní policie
- b) vylučovací síly a prostředky ozbrojených sil
- c) ostatní bezpečnostní sbory
- d) ostatní záchranné sbory
- e) orgány ochrany veřejného zdraví
- f) havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby
- g) nařízení civilní ochrany
- h) neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím
- i) Horská služba ČR
- j) Vodní záchranná služba

Složky IZS jsou řízeny v rámci kraje operačním a informačním střediskem IZS kraje. Úkoly koordináčního orgánu plní operační a informační středisko Hasičského záchranného sboru kraje (dále jen OPIS). OPIS má na starosti vyhodnocovat nahlášené mimořádné události, zhodnotit, jaké složky na místo události vyslat, koordinovat záchranné a likvidační práce, komunikaci mezi velitelem zásahu a ukládání úkolů na místě zásahu. V podmínkách Hasičského záchranného sboru ČR jsou následující OPIS rozděleny na (Fiala, Vondráček, Viláček, 2014):

- a) OPIS na úrovni Ministerstva vnitra ó Generální editelství Hasi ského záchranného sboru R ó centrální úrove
- b) OPIS Hasi ského záchranného sboru kraj , který je uvád n jako KOPIS
- c) OPIS územních odbor ó ty jsou tvo eni podle okres v ur itém kraji.

Na míst zásahu zaji–uje komunikaci s opera ním st ediskem velitel zásahu, který odpovídá zejména za koordinaci sloflek IZS, ale také za záchranné a likvida ní práce. Velitel zásahu m fe být velitel jednotky SDH obce, ale p eváfn je jím p íslu–ník Hasi ského záchranného sboru R ó velitel jednotky poflární ochrany. (Dubský, Hanu–ka, Skalská, 2010)

1.2 Hasi ský záchranný sbor eské republiky

Hasi ský záchranný sbor R (dále jen HZS) je ozna ován jako jednotný bezpe nostní sbor mezi tyto sbory pat í také (Policie R, Hasi ský záchranný sbor R, Celní správa R, V ze ská slufba R, Generální inspekce bezpe nostních sbor , Bezpe nostní informa ní slufba a Ú ad pro zahrani ní styky a informace). HZS R je jediný neozbrojený bezpe nostní sbor, z jifl vyjmenovaných. Hasi ský záchranný sbor má ve své kompetenci Ministerstvo vnitra.

Primárním úkolem HZS R je chránit flivoty a zdraví obyvatel, flivotní prost edí, zví ata a majetek p ed pofláry a jinými mimo ádnými událostmi a krizovými situacemi, a ufl se jedná o flivelné pohromy, pr myslové havárie i teroristické útoky.

Dále HZS R plní a organizuje úkoly poflární ochrany, ochrany obyvatelstva, civilního nouzového plánování, integrovaného záchranného systému, krizového ízení a dal–ích úkol . (Parlament R, 2015)

Tyto úkoly jsou známy ufl z dávné historie, ale vlivem technických pokrok do–lo k velkým posun m v tomto odv tví.

1.2.1 Historie Hasi ského záchranného sboru R

První snahou sníflit nebezpe í pofláru a jeho –í ení vznikla ve 14. století, kdy byli k hasebním pracím povoláváni rychtá i a r zné profese. Nebezpe ní pofláru se sníflilo, ale neodstranilo. 17. století bylo známé tím, fe vznikly na mnoha místech první poflární ády, jejím cílem bylo shromáfd ní p íslu–enství k ha–ení poflár na konkrétní místa. Obyvatelé byli pou eni o zacházení s ho lavými látkami i r znými zdroji pofláru, v p ípad pofláru m li lidé zasafleni poflárem nebo sousedé povinnost vyhlásit poplach.

Pro představu hasičské hadice vznikly, ať v polovině 17. století, materiál se mohl, zařinány být –ity z plachtoviny, poté z kůže, a nakonec tkané hadice. První hasičský automobil, který mohli používat profesionální hasiči, vznikl v roce 1912, do té doby se veškerá technika vozila koňmi i ručně.

Za zmínku stojí vznik poštárních záloh z tovaryšské společnosti, kteří s ohněm přicházeli do styku, například zámečníci nebo kováři. Tyto příslušníci byli připraveni k zásahu od 5. hodiny odpolední do 6. hodiny ránní. Měli svého velitele a jejich činnost kontrolovali magistrátní úředníci. Dalo by se říct, že se jednalo o hasičský dozor a organizovaný boj s požáry, bohužel v roce 1848 tyto snahy s příchodem revoluce zanikly.

První ryze český sbor dobrovolných hasičů založil v roce 1864 Karel Krohn spolu s obcany ve Velvarech, nejednalo se o první sbor u nás, první vznikl o 10 let dříve, a to v roce 1854, jednalo se o Německý sbor. Během následujících deseti let se počet zvýšil na 20. V roce 1874 po deseti letech od založení prvního sboru se počet zvýšil na 107.

Na založení prvního profesionálního hasičského sboru měl největší podíl pražský magistrát. Zajímavostí je, že první profesionální hasiči vznikli z městských úřadů, kdy se navrhlo, aby byli kromě úřadů využívány i k hašení požárů.

Dne 18. července 1853 byla sepsána pražskou obcí dvojjazyčná vyhláška, čímž vznikl první hasičský sbor města Prahy. Prvními hasiči bylo pouze 12 příslušníků, ale během pěti měsíců tento počet vzrostl na 68 hasičů. Ufí v této době byly rozděleny na pozice velitele, obsluhu stříkačky a adové hasiče.

Další profesionální hasičský sbor vznikl o deset let později, a to v roce 1864 v Brně, poté v českých Budějovicích roku 1866, později také v Plzni, a to ať v roce 1892. Do konce 19. století se ukázala nutnost těchto sborů vlivem rostoucích požárů zejména divadel, které známe i z naší historie v podobě požáru Národního divadla. (Szász, 2010)

1.2.2 Legislativní vymezení HZS ČR

HZS ČR je zakotven v několika následujících legislativních pramenech, a to jak jeho úkoly, činnosti, povinnosti, tak i jeho struktura. Následující zákony a vybrané konkrétní paragrafy se přímo vztahují a souvisejí s HZS ČR.

Zákon 320/2015 Sb., Zákon o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změnách některých zákonů

Tento zákon se v nuje jenom HZS R, je zde uvedeno postavení a úkoly HZS, organizace a ízení HZS R, základní povinnosti p íslu-ník a zam stnanc HZS R, slufební stejnokroj a prokazování p íslu-nosti, spolupráce a dal-í vztahy, opat ení ve vztahu k v ci, místu a osob , práce s informacemi, symboly hasi ského záchranného sboru a jejich ochrana a ochrana názvu HZS R, nakládání s majetkem a úhrada náklad zásahu, p estupky.

Základní úkol upravuje §1 kde *ŠHZS R je jednotný bezpečnostní sbor, jehož základním úkolem je chránit životy a zdraví obyvatel, životní prostředí, zvířata a majetek před požáry a jinými mimořádnými událostmi a krizovými situacemi.* ÷ druhým základním úkolem je *Šorganizování úkol požární ochrany, ochrany obyvatelstva, civilního nouzového plánování, integrovaného záchranného systému, krizového řízení a dalších úkol .* ÷ (Parlament R, 2015)

Zákon . 239/2000 Sb. Zákon o integrovaném záchranném systému a o změnách některých zákonů

V §4 jsou uvedeny sloflky IZS, mezi které patří HZS R. Tvoří v něm podstatný prvek, který je dleflitý v rámci celkové koordinace IZS. Dále zákon vymezuje například ostatní sloflky IZS, kdo sloflky IZS řídí a jaké mají povinnosti).

Prov ovací cvičení a taktická cvičení jsou v §17 *ŠProv ovací cvičení se provádí za účelem ověření připravenosti složek integrovaného záchranného systému na mimořádné události.* ÷

§18 upravuje komunikaci složek IZS při přípravě mimořádnou událost a při provádění záchranných a likvidačních prací, při nichž se používá krizová komunikace *ŠKrizovou komunikací se pro účely tohoto zákona rozumí výměna informací mezi státními orgány, územními samosprávnými orgány a mezi složkami integrovaného záchranného systému.* ÷

Velitel zásahu je člen, který řídí záchranné a likvidační práce na místě mimořádné události, podle závažnosti této události vyhláší odpovídající stupeň poplachu. Velitel zásahu je podle §19 *ŠVelitel jednotky požární ochrany nebo příslušný funkcionář hasičského záchranného sboru s právem jednostranného velení, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak.* ÷ (Parlament R, 2000)

Zákon . 240/2000 Sb. Zákon o krizovém řízení a o změnách některých zákonů

Tento zákon přibližuje Hasičský záchranný sbor kraje a jeho přípravu na krizové situace a jejich řešení konkrétně v §15 *ŠOrganizuje spolupráci mezi správními úřady a obcemi v kraji, vede pohled možných zdrojů rizik a provádí analýzy ohrožení, zpracovává krizový*

plán kraje dále vyřaduje, shromažďuje a eviduje údaje například o kapacitách zdravotnických, ubytovacích a stravovacích zařízení, množství zadržené vody ve vodních nádržích, po technizaci ve výrobních provozech a po technických osobách bydlících v místech předpokládané evakuace.

HZS kraje v návaznosti na zpracování krizového plánu podle §15a vyřaduje součinnost orgánů kraje a obcí, organizací složek státu, právnických osob a podnikajících fyzických osob a dalších subjektů, je-li to nezbytné. (Parlament ČR, 2000)

Zákon č. 133/1985 Sb., Zákon České národní rady o požární ochraně

V §26 je upraven HZS kraje v rámci požární ochrany, kde plní úkoly například zpracování koncepce požární ochrany kraje, vykonává státní požární dozor a je dotčeným orgánem státní správy na úseku požární ochrany, řídí po odborné stránce výkon služby v jednotkách požární ochrany a další. (Česká národní rada, 1985)

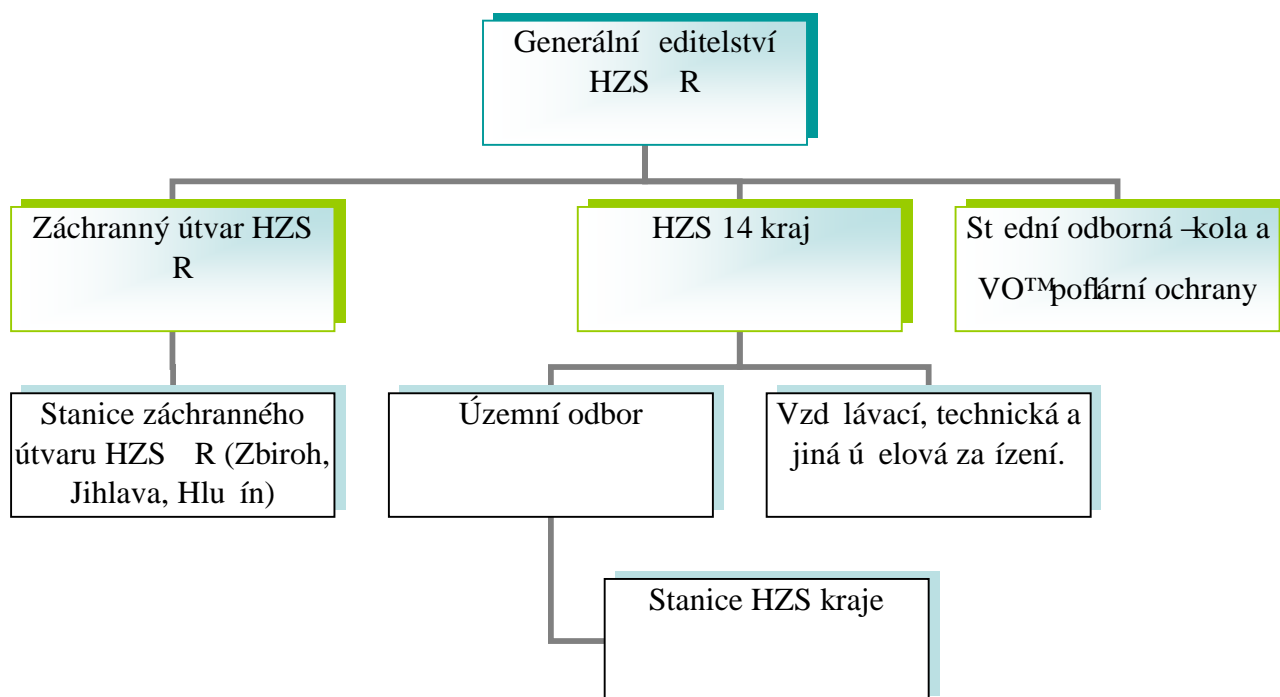
Jako každá organizace i HZS ČR má určitou organizační strukturu, která je pevně stanovena.

1.2.3 Organizační struktura HZS ČR

Strukturu HZS ČR tvoří tyto základní složky. Které jsou dále rozděleny, jak je možné vidět na obrázku 1 pod výše uvedeným. (Parlament ČR, 2015):

- a) Generální ředitelství s generálním ředitelem je od roku 2011 gener. ing. Drahošlav Ryba. Na úseku požární ochrany, ochrany obyvatelstva, civilního nouzového plánování, integrovaného záchranného systému nebo na úseku krizového řízení, s výjimkou oblasti veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti, vykonává právo generálního ředitelství. Generální ředitelství je správním orgánem ve věcech, ve kterých rozhoduje hasičský záchranný sbor kraje, záchranný útvar nebo kóla a také tyto složky řídí.
- b) Hasičské záchranné sbory kraj s tímto sborem je podle potu kraj v ČR a to 14, v každém krajském sboru stojí v čele ředitel. Dělí se na územní odbory, které jsou rozděleny podle okresů, v každém z nich se nachází určitý počet požárních stanic. Hasičský záchranný sbor kraje zajišťuje operační a informační středisko, které plní úkoly operačního a informačního střediska a další úkoly. Operační a informační středisko je pracovištěm pro příjem volání na jednotné evropské číslo tísňového volání (112, které zahrnuje čísla na HZS ČR 150, Policie ČR 158 a Záchranná zdravotní služba 155).

- c) Záchraný útvar ó tento útvar se nachází ve m st Hlu ín v Moravoslezském kraji, tento záchraný útvar je vybaven je áby i vypro–ovacím tankem, tedy t flkou technikou, která není b fln k dostání na okresních stanicích.
- d) Třkola ó jedná se o st ední odbornou a vy–í odbornou –kolu pořární ochrany, sídlí ve Frýdku-Místku. Tato slofka poskytuje vzd lání v oblasti pořární ochrany, ochrany obyvatelstva, integrovaného záchraného systému a krizového ízení za podmínek stanovených –kolským zákonem a provádí odbornou p ípravu podle zákona o pořární ochran .

Obrázek 1: Organiza ní struktura HZS R

Zdroj: vlastní zpracování podle Parlament (2015)

V kařdém kraji je ur ený po et stanic HZS kraje, na t chto stanicích slouřfí ur itý po et profesionálních hasí .

1.2.4 Výkon slufby v jednotce HZS kraje

P íslu–ník vykonává slufbu v jednotce hasí ského záchrané sboru kraje, která je jednotn rozvrřena na t i sm ny a to A, B, C, takto ozna ovány jsou v celé eské republice. Délka sm ny je 24 hodin, v tomto rozmezí slouřfí jedna sm na a zabezpe uje tak stálou pohotovost jednotky hasí ského záchraného sboru kraje. Sm na nastupuje v 7.00 hodin a slouřfí po dobu 24 hodin, b hem t chto hodin mají 16 hodin výkon slufby a 8 hodin na ízené pohotovosti tam, kde dochází k výkonu slufby, a sou asn se do 8hodinové pohotovosti po ítají pauzy na jídlo a oddech.

Tyto sm ny vykonávají profesionální hasi i, ti se d í do t í skupin, které jsou dány po tem hasi a d í se na ety (2 a více druffstev), druffstvo je tvo eno 6 hasi i a technikou nutnou pro innost, druffstvo o sníženém po etním stavu, kde jsou 4 hasi i s technikou, skupina 2-3 hasi i s technikou.

Každá sm na má po odpracovaných 24hodinách volno dva dny, tedy 48 hodin. Pokud slouffí sm na A druhý den ji v 7.00 hodin st ídá sm na B a tak dále. St ídání sm n probíhá nástupem sm ny odslouffené a sluffby, která nastupuje. Sluffbu p ebírá vffdy velitel sm ny, a to jasným vyslovením slova *ŠP ebírám* ÷; v p ípad n jakého problému jako je chyb jící technika, má velitel právo sm nu nep evzít a poffadovat náhradu. (Generální editelství HZS R, 2020)

P íslu-níci HZS R, kte í vykonávají sluffbu a mají pohotovost, postupují p í nahlá-ené události takto:

Zásah HZS R p í nahlá-ení mimo ádné události a sou innosti s opera ním st ediskem, které jim vyhlásí poplach. Vznikne-li mimo ádná událost, náhodná osoba ji zpozoruje, dochází k nahlá-ení na opera ní st edisko na íslo 150 í 112 (u dopravních nehod v t-inou 112 kdy jsou na míst pot eba p íslu-níci Policie R, Zdravotní záchranná suflba a HZS R, v p ípad poffáru nap . pole voláme pouze íslo 150, a zavoláme na íslo 150 nebo 112, vffdy hovor p íjímá p íslu-ník HZS R), opera ní st edisko vysílá p íslu-né jednotky na místo události.

Záchranný tým, v na-em p ípad HZS R, vyjífídí na nahlá-enou událost (na opera ní st edisko nahlásí jaký automobil vyjífídí, každý automobil má íselné a písemné ozna ení podle okresu ve kterém má p sobnost), jednotka p íjífídí na místo události (p íjezd hlásí na opera ní st edisko, se kterým je v kontaktu po celou dobu na míst události), velitel jednotky (je v kontaktu s opera ním st ediskem, ale také s ostatními hasi i), zji-uje situaci na míst a za ínají záchranné práce, poté lokalizace pouffívá se u poffár (znamená to zamezení í ení poffáru, na míst je dost prost edk pro zdolání poffáru), likvidace následk , odjezd z místa zásahu zp t na stanici, p íjezd na stanici, kde probíhá uvedení do pohotovosti p edev-ím vozidla tím, fle dochází k (dopl n ní vody, vým n hadic za suché, dopl n ní léka ských pot eb a jiných pot eb). Teprve po uvedení do pohotovosti se jednotka hlásí na opera ní st edisko, fle je p ípravena k výjezdu, po t chto v-ech krocích je p ípad opera ním st ediskem uzav en. (Adamec, Těnovský, 2004)

Nejblíffe k HZS kraje mají Jednotky poffární ochrany tzv. JPO.

1.3 Jednotky poříární ochrany

Jednotkou poříární ochrany (dále jen řJPOř) je organizovaný systém tvořený odbornými vyškolenými osobami (hasiči) kteří mají odborné i praktické v domosti pro výkon této innosti dále jsou tvořeny poříární technikou (automobily) a včnými prost edky poříární ochrany (výbava automobilů, hadice, agregáty apod.). Základními úkoly JPO je chránit řivoty a zdraví obyvatel a majetek před poříáři a poskytovat ú innou pomoc při mimo řádných událostech, které ohrořují řivot a zdraví obyvatel, majetek nebo řivotní prost edí a které vyřadují provedení záchranných a likvidačních prací.

JPO působí buď v organizačním řízení nebo v operačním řízení. Organizačním řízením se rozumí innost související s udržováním a zvyřováním odborné a fyzické zpřobilosti hasičů (školení, výcvik), udržováním poříární techniky a prost edky poříární ochrany a dalších inností. Operačním řízením se rozumí innost od přijetí zprávy o vzniku poříáři nebo jiné mimo řádné události až po návrat sil a prost edky na sídlo hasičské stanice. Jednotka vyřídí na nahlášenou událost, při řjezdem na místo události se hlásí veliteli zásahu, kde bude JPO působit lena innost na místě zásahu, kde provádí záchranné a likvidační práce, poté návrat na hasičskou stanici a příprava (techniky a včné prost edky) na další událost. (Generální ředitelství HZS ČR, 2020)

Vyhlášení poplachu pro JPO probíhá těmi zpřobami a zabezpečují ji operační st ediska nebo jiná místa k vyhlášení poříárního poplachu. Akustický prost edek (sirény), prost edky telefonního a rádiového spojení (SMS zpráva) nebo světelnými signály. Přířsluřníci JPO se řídí podle pokynů, které jsou uvedeny v Bojovém řádu JPO. Tento p ředpis je zejména souhrnem technicko ř taktických postupů, metodických návodů a bezpečnostních opatření k likvidaci poříáři a následk řivelných pohrom a jiných mimo řádných událostí. Bojový řád JPO definuje postupy a zásady při konkrétních innostech v rámci zásahu JPO, a to v těchto řástech řo obecné zásady, nebezpečí, řízení, poříární zásah, sou innost, technický zásah, nebezpečné látky a dopravní nehody. (MV řo generální ředitelství HZS ČR, 2017)

Na území ČR jsou JPO rozdřleny podle řasu výjezdu a dojezdu, ale také podle územní působnosti a místní působnosti. Územní působnost (zasahují i mimo území svého zřizovatele, tudíž vyřídí na místo zásahu i mimo obec, kde sídlí). (Hasiči Domařlice, 2016):

- a) JPO I ó Jednotka hasi ského záchraného sboru kraje ó asový limit k výjezdu do 2 minut, doba plo-ného pokrytí je 20 minut. K roku 2016 bylo v R 234 jednotek JPO I s 6443 p íslu-níky.
- b) JPO II ó Jednotka sboru dobrovolných hasi obce s leny, kte í vykonávají slufbu jako svoje hlavní nebo vedlej-í povolání ó asový limit výjezdu do 5 minut, doba plo-ného pokrytí je 10 minut. K roku 2016 bylo v R 131 jednotek JPO II s 2185 leny.
- c) JPO III ó Jednotka sboru dobrovolných hasi obce s leny, kte í vykonávají slufbu v jednotce pořární ochrany dobrovoln , asový limit výjezdu do 10 minut, doba plo-ného pokrytí je 10 minut. K roku 2016 bylo v R 1384 jednotek JPO III s 22863 leny.

Místní p sobnost (zasahují na katastrálním území Šřvlastní obce--kde mají sídlo):

- d) JPO IV ó Jednotka hasi ského záchraného sboru podniku ó asový limit výjezdu do 2 minut. K roku 2016 bylo v R 111 jednotek JPO IV s 3158 p íslu-níky.
- e) JPO V ó Jednotka sboru dobrovolných hasi obce s leny, kte í vykonávají slufbu v jednotce pořární ochrany dobrovoln ó asový limit výjezdu do 10 minut. K roku 2016 bylo v R 4993 jednotek JPO V s 51470 leny.
- f) JPO VI ó Jednotka sboru dobrovolných hasi podniku ó asový limit výjezdu do 10 minut. K roku 2016 bylo v R 404 jednotek JPO VI s 4143 leny.

Existují také JPO neza azené do plo-ného pokrytí. Neza azená jednotka sboru dobrovolných hasi obce. Celkem je k roku 2016 v R 1764 t chto jednotek s po tem 14035 len . Tyto JPO nemají dostatek techniky pro výkon pořární ochrany. Z tabulky 1 je jasn vid t velký po et JPO V, tyto sbory se podílí na plo-ném pokrytí, ale asto nejsou tyto sbory efektivn vybavení nebo mají malý po et len .

Tabulka 1: Rozdělení JPO

Kategorie JPO	JPO I	JPO II	JPO III	JPO IV	JPO V	JPO VI
Doba výjezdu (min)	2	5	10	2	10	10
Územní působnost (min)	20	10	10	Není	Není	Není
Počet JPO k roku 2016	234	131	1384	111	4993	404
Druh JPO	HZS kraje	SDH obce	SDH obce	HZS podniku	SDH obce	SDH podniku

Zdroj: vlastní zpracování podle Fiala, Viláček (2010)

2. Požadavky na výkon práce a vzdělávání pracovníků HZS ČR

Při vzniku prvních hasičských jednotek v průběhu 19. století, kdy vycházely z dobrovolnosti, a až po aktuální HZS se jejich činnost postupem času změnila, dříve byla činnost speciálně určena na hašení požárů, nyní však mezi základní činnosti HZS ČR patří kromě hašení požárů i likvidace následků živelných pohrom, technologických havárií, úniku ropných nebo chemických látek také od roku 2001 i činnosti z oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení.

Základním posláním HZS ČR tudíž i jejich pracovníků je chránit životy a zdraví obyvatel a majetek před požáry a poskytovat úžnou pomoc při mimořádných událostech. Pro výkon pracovníků HZS ČR znamená práce u tohoto sboru nejen výkon zaměstnání, které má smysl ve vzdělávání nejen, ale i celoživotní poslání spojené s touhou pomáhat ostatním. (Parlament, 2015)

Znalosti a praktické dovednosti hasiče musí být velmi rozmanité, ať už se jedná o poskytování první pomoci, či záchranu uvízlého zvířete. Hasiči musí být připraveni na mnoho druhů pomoci, proto je prokolen v mnoha úskalích, která ho mohou při výkonu činnosti potkat. Hlavními úkoly je chránit životy a zdraví obyvatel, v tomto případě se jedná o poskytování první pomoci postiženému, ale také snášení pacienta z domu, kdy zdravotníci nejsou fyzicky ani po tomto lidí dostatečně vybaveni pro jeho pomoc.

S první pomocí je spojeno také vyproštění postižených z automobilů a jiných dopravních prostředků, kde je zapotřebí použít speciální vyprošťovací pracovní nástroje hasičského automobilu, pro použití je potřeba fyzická zdatnost, ale také prokolený postup například vyprošťovací nůžky vážící od 10 do 20 kilogramů a manipulace s nimi je fyzicky náročná. Mnoho poplachů je také v rámci otevírání bytů, kde se může pacient nacházet a je mu potřeba poskytnout první pomoc, pro tyto činnosti mají v HZS ČR potřebné pracovní nástroje.

Pracovníci HZS ČR jsou také připraveni pomoci v oblasti ochrany životního prostředí, zde s tímto hodně souvisí úniky provozních kapalin (benzín, nafta), ale i různých chemikálií, které unikají do potoků a mohou životní prostředí ohrozit. S tímto nebezpečím se používají normované nástroje, které se aplikují do vodních toků, aby se dále nešíla nebezpečná kapalina. U cisternových automobilů, které přepravují nebezpečné kapaliny i plyny, u kterých může dojít k jejich úniku, musí být v oranžovém štítku uvedeno, o jaký druh látky se jedná, aby bylo jasné a přesně stanoveno, jaké látky se uvnitř nacházejí, hasiči mají proto v automobilu

dalekohled, který slouží k rozpoznání títku na dálku. V rámci životního prostředí se také často vyskytuje únik nebezpečných látek do ovzduší.

Dalším možným druhem výjezdu je pomoc zvířeti, nejčastěji se jedná o uvíznuté zvíře a není důležitější, jestli je to kočka nebo vrána. I takové výjezdy čekají příslušníci HZS ČR. V nich kterých případech hasiči eště i útěk zvířat a jejich následný odchyt.

Hasič byl od dávné historie hlavním povoláním, který šel hasit požáry. V této době jsou hasiči velmi připraveni na požáry, a se u něj jedná o techniku nebo znalosti o požárech. Požár je velká záležitost, poštíme-li požár budovy nebo lesa. U požáru je důležitá komunikace a organizace sil na místě zásahu. Je zde mnoho nebezpečí, která hasiče mohou ohrozit.

Hasič tedy musí být připraven na mnoho různých činností, práce u HZS ČR je velmi různorodá, každý nový výjezd je čím specifičtější a nikdy hasič neví, co ho na místě čeká. I když jsou dané postupy, zákony na místě zásahu se teprve rozhoduje, jak se bude postupovat. Velmi důležitý na místě je velitel zásahu, který je odkolen na tuto pozici a musí mít na místě jasný pohled. Pro práci u HZS ČR musí být příslušník připraven tak kam na cokoli a vždy musí být schopný zásahu, ať už po fyzické tak psychické stránce.

Pokud se občan ČR chce stát příslušníkem HZS ČR, musí splňovat určité podmínky, které jsou legislativně určeny. Do služebního poměru HZS ČR se může přihlásit pouze státní občan ČR, který dosáhl věku 18 let, je bezúhonný a plně způsobilý k právním úkonům. Splnění podmínek stanovených pro výkon obsazovaného služebního místa, to znamená mít alespoň minimální stupeň vzdělání, u hasiče je to maturitní zkouška. Je oprávněn seznamovat se s utajovanými informacemi podle zvláštního právního předpisu, bude-li dosazen na místo, kde je to vyžadováno. Není členem politické strany nebo politického hnutí, nevykonává firemnostenskou nebo jinou vedlejší činnost a není členem řídicích nebo kontrolních orgánů právnických osob, které vykonávají podnikatelskou činnost. Písemně požádal o přijetí do služebního poměru a úspěšně absolvoval přijímací řízení. Musí být fyzicky, zdravotně a osobnostně způsobilý k výkonu služby. Pokud tyto podmínky splňuje ve všech bodech, předchází na další podmínky, které musí uchazeč splňovat. (Tomek, 2006)

2.1 Fyzická, osobnostní a zdravotní způsobilost příslušníka

Profesionální hasič musí mít dobrou fyzickou zdatnost, u každého jeho zásahu je na nohou a častokrát je jeho fyzická zdatnost vyzkoušena. U dopravních nehod je to vyproštění osob, případně nošení dýchacího přístroje, ale také při likvidacích pracích. Zásah se může z denní rutiny

stát vícehodinovou zálefitostí, kdy je zapotřebí mít dobrou fyzickou zdatnost. Vybavení, se kterým hasič pracuje, je často těžké a manipulace s ním náročná.

Jako první musí uchazeč odeslat svůj životopis. Fyzicky zdatný hasič musí splnit všechny podmínky, které jsou uvedeny v tabulce 2 níže, kde je na začátku zařazen do určité kategorie. Kategoríí je 6 a to do 29 let a poté po 5 letech až do 51 let a více to je poslední skupina. U žen je to do 25 let a po 5 letech, až do 46 let. Další rozřazení je podle toho, na jakou pozici se uchazeč přihlásí (inspektor, asistent), například bude rozdíl mezi profesionálním hasičem, který slouží v jednotce na rozdíl, od hasiče, který obsluhuje tísňovou linku. Uchazeč se účastní tří testů fyzické zdatnosti, kdy dva testy jsou silové a jeden vytrvalostní. U silových testů si uchazeč může vybrat mezi dvěma variantami, ale u vytrvalostních testů musí uchazeč absolvovat obě varianty.

Tabulka 2: Rozdělení testů pro uchazeče

Test	Disciplína	
.1 Silový test	1. varianta	Kliky
	2. varianta	Shyby
.2 Silový test	1. varianta	Leh-sed
	2. varianta	Přednohování v lehu
.3 Vytrvalostní test	1. varianta	Běh 2000 metr
	2. varianta	Plavání 200 metr libovolný styl

Zdroj: vlastní zpracování podle Generálního ředitelství HZS ČR (2008)

První test je silový, kde je na výběr mezi dvěma disciplínami, a to kliky a shyby. U klik je časový limit dvě minuty, za který je účastník povinen splnit minimálně 26 klik, po et je ohodnocen 10 body. Nejvíce bodů a to 35 dosáhne ten, kdo v limitu splní 40 klik. Jedná se o body první skupiny u dalších skupin je bodování mírnější, například více klik je každý klik ohodnocen dvěma plusovými body. Druhá disciplína není časově omezena, kdy se účastník drží nadhmatem, minimální počet je 7 shyb ohodnoceno 10 body, nejvíce je zde 13 shyb ohodnoceno 35 body, za každý další shyb navíc jsou přidány tři body.

Druhým testem, také silovým, jsou dvě disciplíny jedná se o leh-sed nebo přednohování v lehu. Tyto disciplíny mají časové omezení 2 minuty. Mají i stejné podmínky, a to minimálně

36 opakování za 10 bodů a maximálně 52 opakování za 35 bodů za každé opakování navíc se přidávají dva body.

Tento test, a to test vytrvalostní se skládá z běhu a plavání. Běh probíhá venku, běh se na atletickém oválu, kdy běh maximálně 20 ústníků, ústník musí ubíhnout dva kilometry, minimální bodovaný čas pro ubíhnutí tratě je 10 minut a 40 vteřin za 20 bodů, nejrychlejší čas je 8 minut a 20 vteřin za 55 bodů ústníkovi, který běh rychleji se přidává jeden bod za každé dvě vteřiny ubrané z nejrychlejšího času. Plavecká disciplína se odehrává v plaveckém bazénu buď 25metrovém, nebo 50metrovém, kde ústník plave 200 metrů, nejmolejší čas je zde nastaven na 5 minutách a 16 vteřinách za 20 bodů, nejrychlejší čas je zde 4 minuty a 30 vteřin za 55 bodů, stejně jako u běhu za každé dvě vteřiny rychlejšího času se přidává jeden bod. Získané body z jednotlivých testů jsou ohodnoceny body, které jsou zaneseny do tabulky 3. Je zde ukázáno kolik bodů musí budoucí příslušník minimálně získat.

Tabulka 3: Bodovací minima jednotlivých testů a celkové bodovací minimum

SKUPINA PODLE VĚKU	BODOVÉ MINIMUM V TESTU			CELKOVÉ BODOVÉ MINIMUM	
	. 1	. 2	. 3		
I	25 bod	25 bod	50 bod	105 bod	
II	20 bod	20 bod	40 bod	95 bod	
III	14 bod	14 bod	28 bod	42 bod	
IV	10 bod	10 bod	20 bod	<i>přidává se testu</i>	
				. 1 nebo . 2	. 3
				10 bod	20 bod

Zdroj: Generální ředitelství HZS ČR (2008)

Po úspěšném splnění všech fyzických testů je budoucí příslušník odeslán na vyšetření osobnostní způsobilosti. Tento krok je důležitý zejména z toho důvodu, zda bude moci vykonávat toto povolání. Práce hasiče je častokrát psychicky náročná. Důvodem je hodnota jedné vyerpávající zásahy, nepříjemné vzpomínky, které souvisí se zásahy, je-li hasič profík. Přidání zásahu musí být hasiči vždy pozitivní např. pomoc postaveným na místě dopravní nehody, uklidnění osob na místě požáru a mnoho jiných případů. Pro pracovníky HZS ČR je zřízena telefonní psychologická pomoc. (Generální ředitelství HZS ČR, 2008)

Uchaze se podrobí vy-et ení osobnostní zp sobilosti na psychologickém pracovi-ti Hasi ského záchranného sboru R. Osobnostní charakteristiky, které jsou p edpokladem pro výkon slufby v bezpe nostním sboru, spl uje ob an nebo p íslu-ník, pokud je intelektov v pásmu pr m ru nebo vy-ím, emo n stabilní, psychosociáln vyzrálý, odolný v i psychické zát ffi, s fládoucí motivací, postoji a hodnotami. Dále bez nedosta ivosti v oblasti volních proces , nedosta ivosti v oblasti poznávacích proces , bez nedosta ivosti v oblasti autoregulace, znak nefládoucí agresivity a psychopatologické symptomatiky. Hlavním d vodem zji- ování osobnostní zp sobilosti pro výkon u HZS R. V-e je dále upraveno a p iblíženo vyhlá-kou . 487/2004 Sb. Vyhlá-ka o osobnostní zp sobilosti, která je p edpokladem pro výkon slufby v bezpe nostním sboru. (Generální editelství HZS R, 2004)

Pro výkon slufby musí být hasi zdravý hlavn bez jakýchkoliv p ekáfek, které by mu výkon neumofnily. Po ov ení osobnostní zp sobilosti, musí být budoucí p íslu-ník vy-et en zdravotní zp sobilost v za ízení, které tvo í závodní preventivní pé e. Zdravotní zp sobilost je posuzována vyhlá-kou . 226/2019 Sb. Vyhlá-ka o zdravotní zp sobilosti ke slufb v bezpe nostních sborech. Zde je rozd lení zdravotních poruch, onemocn ní a dal-í p ekáfek, kterou mohou rozhodovat o p íjetí uchaze e. Rozd leno je zde n kolik pracovních pozic a jejich náro nost. Vyhlá-ka upravuje zdravotní zp sobilost v-ech p íslu-ník bezpe nostních sbor .

Kafdý uchaze je o výsledku vyrozum n písemn . Slufební pom r vzniká rozhodnutím slufebního funkcioná e s personální pravomocí o p íjetí uchaze e do slufebního pom ru. Pokud je p íslu-ník p íjat, vzniká mu slufební pom r na dobu ur itou v trvání t í let. Pracovní pom r na dobu neur itou získá p íslu-ník tehdy, kdy uplyne slufební pom r na dobu ur itou tedy ty t í roky, a jen tehdy, kdy úsp -n vykonal slufební zkou-ku a ve slufebním hodnocení dosahuje nejmén dobrých výsledk ve výkonu slufby. Kafdému p íslu-níkovi bezpe nostního sboru p íslu-í slufební stejnokroj a slufební hodnost. Dále se kafdý p íslu-ník ídí podle slufebního slibu, který zní:

š Slibuji na svou est a sv domí, fle p i výkonu slufby budu nestranný a budu d sledn dodrřovat právní a slufební p edpisy, plnit rozkazy svých nad ízených a nikdy nezneufiji svého slufebního postavení. Budu se vřdy a v-ude chovat tak, abych svým jednáním neohrozil dobrou pov st bezpe nostního sboru. Slufební povinnosti budu plnit ádn a sv domit

a nebudu váhat p i ochran zájm eské republiky nasadit i vlastní životě. (Generální editelství HZS R, 2019)

2.2 Nástupní odborný výcvik

P ijatý p íslu-ník HZS kraje je po spln ní v-ech pofladavk vzat do slufby, po p ijetí je p íslu-ník poslán na ŠNástupní odborný výcvik÷÷, tento výcvik je ur en pouze pro hasi e, kte í jsou za azení v jednotkách pofární ochrany jedná se o profesionální hasi e, kte í zdolávají pofláry a jiné mimo ádné události.

Hlavním cílem kurzu je získání odborných znalostí, vytvo ení p edpoklad pro výkon slufby, získání komplexního p ehledu o oblastech p sobnosti HZS R, absolvent kurzu získá pot ebné znalosti a dovednosti, aby bezpe n zvládal výkon inností hasi e, a to jak samostatn , tak i v drufstvu. Hasi , který je na kurz poslán, musí získat návyky a znalosti pro výkon slufby. M l by být p ipraven na ve-keré možné druhy zásah . Nejvíce se ov-em hasi zdokonalí a p ipraví praxí, kterou v následujících letech získá a tím i profesn vyraje.

Ve výcviku je hasi seznámen s mnoha úkoly, které musí ve výkonu slufby plnit, a dále musí mít široké dovednosti a znalosti v oboru pofární ochrany. Ú astník výcviku má povinnost mít s sebou psací a kreslicí pot eby, pracovní stejnokroj II (jedná se o od v, který hasi nosí na hasi ské stanici i p i jiných pracovních povinnostech), pracovní obuv, pracovní rukavice, vícevrstvý zásahový od v pro hasi e, zásahovou obuv, p ílbu pro hasi e, zásahové rukavice, kuklu proti ohni, pracovní polohovací pás. Tento od v a p íslu-enství, musí hasi po absolvování výcviku automaticky um t poufívat.

Výcvik, jak je uvedeno v tabulce 4 pod textem, má v rozsahu 600 hodin. Tyto hodiny jsou rozd leny na teoretickou a praktickou výuku, kdy jsou v po tu hodin teoretické a praktické innosti v rovnováze, každá hodina je jako jedna kolní vyu ovací hodina, tedy 45 minut. Nejv t-í pozornost u praktické ásti je v nována práci p i pofár , naopak teoretická ást je velmi rozsáhlá a není zde v nována dominantní pozornost.

Tabulka 4: časový rozvrh výcviku

Organizační část –kolení		Počet hodin
	Zahájení kurzu, vstupní přezkoušení a závěrečná zkouška	32
1.	Organizace HZS ČR a výkon státní správy např. (struktura HZS ČR, legislativní a právní předpisy).	29
2.	Zdolávání mimořádných událostí zde jsou účastníci m vysvětleny druhy těchto událostí a jak v nich postupovat.	96
3.	Technické prostředky nauka o automobilech, strojích a jejich využití.	39
4.	Technický výcvik např. (motání hadic, práce s dýchacím přístrojem).	348
5.	Zdravotní a psychologická příprava např. (zdravotní, první pomoc).	40
6.	Spojení a komunikace zde se účastníci naučí práci s radiostanicí.	16
Celkem absolvovaných hodin		600

Zdroj: vlastní zpracování podle MV a generálního ředitelství HZS ČR (2013)

Toto kolení je velmi rozsáhlé a účastník se musí seznámit s mnoha novými situacemi, prostředky a informacemi, které mu mají zajistit připravenost na zvládnutí úloh, které bude muset plnit v svém nasazení. V teoretické části je pozornost věnována služebnímu poměru příslušníka HZS ČR, systému vnitřní bezpečnosti ČR, organizaci a úkolům HZS ČR, IZS, úlohám jednotek požární ochrany, požární prevenci a ochraně obyvatelstva; dále zdolávání mimořádných událostí, například příprava na požáry, nebezpečí při zásahu, dopravní nehody i nebezpečné látky. Teoreticky jsou také probírány technické prostředky, a to jak chemické, tak strojní. Oznamování mimořádných událostí, zdravotní a psychologická příprava je vysvětlena jak z pohledu teorie, tak praxe.

V praktické části se příslušník učí hadicové vedení, práci s hadicemi a jejich široké využití, na hasiče je v kurzu velký apel, aby práci s hadicemi a jejich vedení ovládal. Práce s nebezpečnými látkami, hlavně jejich rozeznání a postup při jejich nekontrolovaném úniku, práce ve výškách i ve vodě, ale také třeba první pomoc nebo radiové spojení. Pro praktickou výuku jsou připraveny i určité modelové situace, například požár v místnosti, dovednosti ve výškách i ve vodě, ale také vyprosování z automobilů. Celý tento kurz je účastník přezkoušen a hodnocen. K úspěšnému absolvování celého kolení musí účastník splnit celkem tři závěrečné zkoušky, dvě teoretické se provádějí ústně a jednu praktickou tyto zkoušky se konají před zkušební komisí a ředitelem zařízením, ve kterém se kolení konalo. (MV a generální ředitelství HZS ČR, 2013)

2.3 Základní odborná příprava a výcvik

Tento typ výcviku a přípravy je určen pro příslušníky, kteří jsou sice příslušníky HZS ČR, ale nejsou zařazeni do jednotek požární ochrany. Tento příslušník nemusí být speciálně a zdlouhavě připravován na výkon služby u HZS ČR, ale je mu připraven jako profesionálnímu hasiči, není brán takový apel na jeho znalosti hlavně v praktické přípravě. Základní odbornou přípravu v rozsahu 120 hodin je podroben příslušník HZS ČR, který tedy není zařazen do jednotky požární ochrany.

Příslušník touto přípravou získává podobné zkušenosti jako příslušník HZS ČR, který je zařazen do jednotky požární ochrany, ovšem znalosti jsou v menším rozsahu; také není tak odborně vzdělaný, ale měl by být připraven se vypořádat s požáry i jinými mimořádnými událostmi. Je k tomu potřebně vybaven. K hodnocení tohoto výcviku je připraven stejným stylem jako u výcviku pro příslušníky HZS ČR, kteří jsou zařazení do jednotek požární ochrany. V tomto případě se hojně využívá e-learning.

Je určen pro příslušníky, kteří jsou zaměstnanci a členy v jednotkách HZS podniků, SDH podniků nebo SDH obcí na funkci hasiča vykonávajících službu v jednotkách jako svoje zaměstnání v pracovním poměru na základě pracovní smlouvy nebo dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr. Je zde mnoho podmínek, které nejsou u předchozích příslušníků vyřadovány například (absolvování základního odborného výcviku, dále musí existovat smlouva mezi vzdělávacím zařízením a pracovním zařízením příslušníka).

Pro tyto příslušníky je Základní odborný výcvik podobný jako pro příslušníky HZS ČR, jeří jsou zařazení do jednotek požární ochrany, rozdíl je v délce výcviku a také rozsahem učiva. Poměr teoretické a praktické části je vyvážený podle osnovy, která je stanovena a pevně zakotvena. Ukončení výcviku je před komisí, dále je příslušník hodnocen v průběhu výcviku. Tento kurz je specifický tím, že podnik posílá svého zaměstnance na výcvik. Jak vyplývá z tabulky 5 na konci textu, výcvik je co do rozsahu poloviční, než u profesionálních hasičů, hlavním důvodem je menší vytíženost těchto hasičů, ale hasič je seznámen se stejnými úskalími, které je mohou při činnosti potkat, ovšem není zde taková odbornost a znalost všech aspektů. Praktická výuka je také o více jak polovinu vyučovacími hodinami kratší, a to musí být v praxi zřetelně poznat. (Městský úřad generálního ředitelství HZS ČR, 2007)

Tabulka 5: Nástupní odborný výcvik pro příslušníky HZS podnik , SDH podnik nebo SDH obcí na funkci hasič

Předmět	Počet hodin
1 - Zahájení kurzu	1
2 - Zdravotní a psychologická příprava	19
3 - Základní práva a organizace	6
4 - Zdolávání mimořádných událostí	45
5 - Prevence	8
6 - Technické prostředky a zařízení	33
7 - Technický a pedagogický výcvik	144
8 - Spojení a komunikace v požární ochraně	7
9 - Závěrečné zkoušky a ukončení kurzu	17
Celkem	280

Zdroj: vlastní zpracování podle MV a generálního ředitelství HZS ČR (2007)

Vedle těchto výcviků a kurzů, bez kterých by příslušník nemohl vykonávat služební povinnosti jsou i další kurzy k získání odborné způsobilosti, specializační kurzy a doplňkové kurzy. V tomto ohledu je systém vzdělávání příslušníků HZS ČR velmi rozsáhlý a rozvíjený do různých odborných oblastí. Jak bylo uvedeno účinnost hasičů je velmi rozsáhlá a hasiči musí být vyškoleni v mnoha oblastech. Každý hasič si může svoji odbornost zvyšovat těmito kurzy. Hasiči se tak mohou vzdělávat po celou dobu co je příslušníkem HZS ČR.

2.4 Kurzy odborné způsobilosti příslušníka HZS ČR

Po absolvování všech potřebných kurzů, je příslušník zařazen do jedné ze směn A, B nebo C, primárně je přidělen na směnu, kde je volné místo, a je na této směně povinně zapsán a musí zde sloužit. Každý hasič je v průběhu roku znovu prokolován z různých specializací. Práce hasiče je, co se týká přípravy, velmi náročná a každý hasič musí být připraven k zásahu každou směnu po celý rok. Aby nedocházelo k chybám ze strany hasičů i nedostatku zkušeností, je speciálně školeni v průběhu roku, kdy je zaměněni u HZS ČR. Kurzy se dělí mezi profesionální hasiče, ale také mezi příslušníky HZS ČR, kteří nejsou přítomni u zásahů, ale pomáhají s jejich zvládnutím.

Kurzy odborné způsobilosti jsou nezbytnou součástí a bez těchto kurzů by hasiči neměli dostatek zkušeností pro efektivní výkon služby. Na každé směně by se měl nacházet člověk, který má odbornou způsobilost, ale nejen v jedné ze specializací. Každá stanice má určený počet sloužících hasičů a také je určeno, kolik lidí s určitou specializací se na ní musí nacházet. Každý účastník kurzu skládá zkoušku, je se specializací dostatečně seznámen a v praxi je schopen řešit problémy v rámci problematiky. V následující tabulce 6 jsou

uvedeny v–echny dosud vydané kurzy odborné zp sobilosti s datem, od kterého nabyly platnost.

Tabulka 6: Kurzy k získání odborné zp sobilosti

Název kurzu	Platnost od
Chemická slufba	1.11.2010
Ochrana obyvatelstva a krizové ízení	14.8.2013
Opera ní ízení	9.9.2013
Poflární prevence	12.2.2016
Spojení	29.1.2014
Spojová slufba	14.1.2014
Strojní slufby	14.1.2014
Strojník	5.3.2014
Taktické ízení	19.11.2018
Takticko-strategické ízení	7.6.2013
Technická slufba	17.8.2017

Zdroj: vlastní zpracování podle MV a generálního editelství HZS R (2010ó2018)

Chemická slufba

Odborná zp sobilost Šchemika÷ jak se mu ve sm n íká, se skládá ze znalostí a dovedností pro poufívání v cných prost edk chemické slufby b fin poufíváných v JPO, provád ní odborné p ípravy v oblasti chemické slufby a zpracování materiál v JPO. Jako každá specializace i tato je pro fungování sm ny velmi d lefitá, p íslu–ník vykonává mnoho inností jako jsou nap íklad: obsluhovat a udrflovat v provozuschopném stavu vysokotlaké vzduchové kompresory, manipulovat s tlakovými lahvemi, poufívat a udrflovat v provozuschopném stavu prost edky pro práci s nebezpe nými látkami a prost edky pro dekontaminaci, provád t dekontaminaci hasí , provád t komplexní –kolení a výcvik uffivatel prost edk chemické slufby, podávat informa ní podporu p í zásahu na nebezpe né látky.

Hasi s touto specializací je d lefitý jak u zásahu, tak i po návratu na hasí skou stanici. Musí znát podmínky pro skladování a poufívání nebezpe ných látek jako je nap . sorbent, tato látka se poufívá p í únik olej , nafty i benzínu na vozovce. Dále dopl uje prázdné tlakové lahve k dýchací technice. Orientuje se v p edpisech a normách spojených s nebezpe nými látkami.

Tento kurz je v rozsahu 160 hodin, je rozvržen do 4 týdnů, kdy je účastník vzdáván, popřípadě ponaučen o nových postupech a výbavách, která slouží k vypořádání se s pekářkami a nebezpečím způsobeným zejména nebezpečnými látkami. Kurz je ukončen závěrenou zkouškou, které se hasič musí podrobit. Kurzu se hasič účastní jednou na zápisu pro získání této specializace, ale vždy po 5 letech dochází k jeho opakování v rozsahu 40 hodin.

Kurz strojník

Účastník je zjednodušeně řidič automobilu, který obsluhuje stroje a zodpovídá za vybavení požárního automobilu, tento hasič je pojmenován jako strojník. Po absolvování kurzu umí vést evidenci a záznamy o provozu, kontrolách a zkouškách vybraných prostředků strojní sloužby, poučovat a obsluhovat příslušná opravářsko-diagnostická zařízení a zařízení nezbytná pro provoz určených prostředků strojní sloužby, připojovat určené prostředky na zdroje požární vody, požární potrubí, obsluhovat vybranou požární techniku a prostředky strojní sloužby, určená vozidla připravit k výjezdu, uvádět vybrané prostředky strojní sloužby do přístupného stavu. Na každém směnu jsou minimálně 2 strojníci. Každý strojník zodpovídá za výbavu a příslušenství hasičského automobilu, také ovládá vodní čerpadlo. K tomuto kurzu je nutné, aby účastník měl platné řidičské oprávnění skupiny C a splnil v době minimální hranici 21 let. Kurz trvá 120 hodin a je ukončen písemným testem, praktickou zkouškou z obsluhy cisternových automobilových stříkaček a z obsluhy výškové techniky.

Taktické řízení

Absolvent kurzu získá potřebné znalosti a dovednosti stanovené normou znalostí pro funkci velitele družstva, včetně organizace a provádění činností souvisejících s výkonem sloužby JPO, zpracováním dokumentace v JPO. Absolvent kurzu je zejména připraven: řídit činnost JPO (družstva) při plnění standardních úkolů stanovených jednotkám PO v době operativního i organizačního řízení ve funkci velitele JPO, řídit zásah JPO a koordinovat složky IZS na místě zásahu do rozsahu II. Velitel družstva má velmi rozsáhlé v domosti a je nedílnou součástí na místě zásahu. Nejdůležitější funkcí je organizovat a řídit JPO při zásahu, řídit zásah a koordinovat složky IZS na místě zásahu při požáru a jiné mimořádné události, vyhodnotit situaci na místě zásahu a po průzkumu určit nasazení JPO, síly a prostředky potřebné ke zdolávání mimořádné události, orientovat se v terénu, mapách a schématech.

Také umí zpracovávat dokumentaci o zásahu, ale i mnohem dalších podkladů pro přípravu JPO. Velitel zásahu se vždy pozná výstražnou vestou s nápisem velitel nebo páskou na ruce. Kurz je v rozsahu 180 hodin a je ukončen těmito částmi, a to vypracováním a obhajobou

záv re né práce, ústní záv re nou a praktickou zkou–kou. Kurzu se hasi ú astní jednou na za átku p id lení této specializace, ale vřdy po 5 letech dochází k jeho p ezkou–ení v rozsahu 56 hodin.

Strojní slufba

Na rozdíl od kurzu strojníka je tento kurz více zam en na teoretické informace, ú astník musí mít spln n kurz strojník, aby se mohl tohoto kurzu ú astnit. Absolvováním kurzu hasi umí: zpracovat program sniflování dopravní nehodovosti a organizovat preventivní –kolení sniflování dopravní nehodovosti, plánovat, organizovat a zpracovávat plán údrflby a zkou–ek prost edk strojní slufby, zpracovat technické podmínky pro po ízení, rekonstrukci, i zhodnocení poflární techniky a vést odbornou p ípravu v JPO na úseku strojní slufby, poskytovat odborné informace o poufítí prost edk strojní slufby. Kurz trvá 80 hodin a je ukon en obhajobou samostatn zpracované záv re né práce, záv re ným testem a ústní záv re nou zkou–kou.

Ochrana obyvatelstva a krizové ízení

Tuto specializaci získává p íslu–ník HZS R, který sídlí na hasi ské stanici Územního oboru. P íslu–ník se na kurzu p ípravuje teoreticky a áste n prakticky v rozsahu nezbytném pro výkon slufby na úseku ochrany obyvatelstva, krizového ízení a civilního nouzového plánování. Absolvováním kurzu p íslu–ník dob e zná a ovládá a je schopen vykonávat preventivn výchovnou innost, funkci lena –tábu v rámci HZS R, krizového –tábu kraje a krizového –tábu obce s roz–í enou p sobností bez strategického rozhodování v rámci HZS kraje, poskytnout psychosociální pomoc, kontrolní innost podle zvlá–tních právních p edpis , zpracovat díl í ásti krizového plánu, zpracovat díl í ásti havarijního plánu kraje. Kurz je v rozsahu 120 hodin, který je rozvrřen do 3 týdn . Tento kurz je ukon en ústní zkou–kou.

Opera ní ízení

Hlavním cílem kurzu je p ípravit ú astníky teoreticky v rozsahu nezbytném pro výkon slufby na úseku opera ního ízení do úrovn funkce opera ního technika. Tento p íslu–ník je zam stnán u HZS R, ale slouřfí v sídle OPIS. Po absolvování kurzu umí p íjímat a odbavovat tís ová volání prost ednictvím standardních technologií nebo nouzovým zp sobem, vysílat JPO na základ poplachového plánu prost ednictvím standardních technologií nebo nouzovým zp sobem, vyřadovat sou innost sloflek IZS, obsluhovat systémy pro varování obyvatelstva a provád t vyrozumn ní p íslu–ných orgán , vést radiovou

komunikaci s JPO a slovkami IZS, na základ poflavku velitele zásahu vyfladovat osobní a v cnou pomoc. S tímto p íslu-níkem hovo í jak velitelé profesionálních JPO, tak také velitelé jednotek SDH. Kurz je v rozsahu 160 hodin. Záv re ná zkou-ka je jak teoretická, tak i praktická.

Poflární prevence

Cílem kurzu je p ípravit ú astníky teoreticky a áste n prakticky v rozsahu nezbytném pro výkon slufby na úseku poflární prevence a p ípravit je k získání odborné zp sobilosti. Absolvent kurzu umí posoudit základní dokumentaci poflární ochrany, zpracovat zápis z poflární kontroly, vyhotovit rozhodnutí dle správního ádu v etn od vodn ní. Dále zná zásady poflární bezpe nosti p í výrob , skladování a pouflívání ho lavých látek, zásady poflární bezpe nosti staveb a funkce poflární bezpe nostních za ízení. S t mito p íslu-níky HZS R se nejvíce setkáváme práv p í poflární bezpe nosti staveb a její kontrole. Tyto p íslu-níci kontrolují nedostatky a chyby staveb v rámci poflární ochrany, majitelé staveb jsou povinni tyto nedostatky odstranit pod pohr flkou pokuty, která jim hrozí p í neodstran ní. Kurz je v rozsahu 160 hodin a je ukon en ústní zkou-kou. (MV ó generální editelství HZS R, 2010ó2018)

2.5 Specializa ní kurzy

Ukázkou, jak je práce hasi e rozmanitá a r znorodá, jsou specializa ní kurzy, které hasi m fle absolvovat v rámci roz-í ování znalostí pot ebných pro výkon své profese. Bez n kterých specializací by se hasi u zásahu neobe-el, a tak jsou i tyto kurzy pro hasi e d leflité. Vfldy záleflí na organizaci, které kurzy jsou po hasi ích vyfladovány. Tudífl v kaflém kraji mají jiné poflavky na tyto specializa ní kurzy, které musí hasi mít. Nej ast ji se jedná o jeden afl dva kurzy, které se snafí vyfladovat po v-ech hasi ích v kraji. N které kurzy navazují na jifl vyjmenované odborné zp sobilosti. U kaflého kurzu je v osnovách napsáno, kdo se kurzu m fle ú astnit a kdo nikoliv. Kurzy jsou rozd leny na jednorázové kurzy, kdy není pot eba jejich prodlufování nebo kurzy, u kterých je pot eba jejich prodlouflení a to po 5 letech od jejich absolvování.

Po et kurz je stanoven na 39, ale v pr b hu let se postupn zvy-uje, vysv tlením je p ebývající nebezpe í a rozmanitost povolání hasi e. V tabulce 7 jsou uvedeny v-echny specializa ní kurzy, které je u HZS R mofné absolvovat. U kurz , kde je na konci napsáno písmeno Z jsou kurzy za áte ní, respektive je pot eba jejich obnovení po 5 letech k prodlouflení slouflí kurzy kde je na konci napsáno písmeno P. U kurz , kde na konci není

napsané písmeno ani P nebo Z, jsou jednorázové. Jeden z kurzů je akreditován Ministerstvem zdravotnictví jako základní kurz v oboru zdravotnictví.

Tabulka 7: Specializační kurzy

Obsluha p enosných motorových pil v JPO	Kurz je ábník a vaza HZS R
Instruktor obsluh motorových pil JPO ó Z	Instruktor obsluhy CCS-COBRA
Instruktor obsluh motorových pil v JPO ó P	Rozhod í instruktor v pofárním sportu ó Z
V dce malého plavidla	Rozhod í instruktor v pofárním sportu ó Z-E
Detekce, monitorování a odb r vzork nebezpe ných chemických látek	ZOP hasi se spec.pro práce ve vý-ce a nad volnou hloubkou
Instruktor vypro- ování u dopravních nehod	POP hasi se spec.pro práce ve vý-ce a nad volnou hloubkou
Manipulace se zví aty p i mimo ádné události	ZOP hasi -instruktor se specializací pro práce ve vý-ce a nad volnou hloubkou
NDT ó nositelé dýchací techniky dobrovolných JPO	POP hasi ó instruktor se specializací pro práce ve vý-ce a nad volnou hloubkou
Kyslíkové dýchací p ístroje	Odborná p íprava hasi ó instruktor vzd lávacích za ízení MV ó generálního editelství HZS R pro práce ve vý-ce a nad volnou hloubkou
Dekontaminace hasi	ZOP ó OP, odborná p íprava osob pov ených pé í o prost edky pro práci ve vý-ce a nad volnou hloubkou, pro p íslu-níky HZS R
Kurz radia ní ochrany D6 ó RA	Posttraumatická interven ní pé e
Kurz radia ní ochrany D6 ó RB	Psychologické aspekty ízení lidských zdroj v HZS R
Kurz potáp I. stupn	P íprava p íslu-ník HZS R na vykonání slufební zkou-ky
Kurz potáp II. stupe	Radiová komunikace v PO
Kurz potáp III. stupe	Kurz vedoucích a velitel slofek IZS
Instruktor potáp ní	Práce v divoké vod
Potáp ní s dýchací sm sí NITROX	Neodkladná zdravotnická pomoc
Obsluhy aut. vysokozdvifných plo-inových fleb ík	Neodkladná zdravotnická pomoc ó AK
P íprava pracovník kontroly a interního auditu + zm na	

Poznámka: ZOP = základní odborná p íprava; POP = pravidelná odborná p íprava; AK = akreditovaný rekvalifika ní kurz.

Zdroj: vlastní zpracování podle MV a generálního editelství HZS R (1993-2018)

V tabulce 8 níže jsou uvedeny některé z kurzů a jejich stručná náplň a rozsah kurzu. Jsou zde kurzy, které se hojně vyvíjejí v celé ČR. Na celém území ČR se vyskytují dopravní nehody, požáry, vichřice a další mimořádné události. S nimi jsou spojeny právě kurzy, které jsou uvedeny v tabulce 8. Ale jak již bylo zmíněno, v každém kraji jsou jiná nebezpečí a jejich výskyt je častější nebo méně častý než v jiných krajích. Podle hrozícího nebezpečí v kraji jsou hasiči posíláni na tyto vybrané kurzy.

Každý kraj je svým specifický, může se v něm nacházet například hodně cest, které vedou přes les, zde hrozí pád stromu na komunikaci, tudíž je potřeba ovládat motorovou pilu, nebo jsou-li v kraji firmy, které nadměrně pracují s nebezpečnými látkami. Ale autonehody hrozí po celé ČR, a proto by měl každý hasič umět ovládat vyprošťovací zařízení.

Hasiči se často kurzů účastní, aby zajistili informace v celé JPO. Když bude na stanici instruktor obsluhy motorových pil v JPO, tak budou hasiči vyškoleni instruktorem a nebudou muset navštívit kurz obsluha motorových pil v JPO, ale postačí, když je daný instruktor proškolen na dané hasičské stanici. Obdobně to funguje i u ostatních kurzů. V některých jednotkách sboru dobrovolných hasičů se nechávají školit profesionálními hasiči, kteří mají některé z kurzů. (MV a generální ředitelství HZS ČR, 1993 a 2019)

Tabulka 8: Vybrané specializační kurzy

Název kurzu	Cíl kurzu	Hodiny
Obsluha motorových pil v JPO	<ul style="list-style-type: none"> je získat základní znalosti a dovednosti potřebné k bezpečné obsluze motorové pily a kontrole a údržbě motorové pily a výkonu služby v JPO. 	64
Instruktor obsluhy motorových pil v jednotce PO a Z	<ul style="list-style-type: none"> používat osobní ochranné pracovní prostředky při práci s motorovou pilou poskytnout účinnou první pomoc při nejzávažnějších úrazech souvisejících s obsluhou motorové pily 	40
Kyslíkové dýchací přístroje	<ul style="list-style-type: none"> hasič je oprávněn provádět kolení užívatel kyslíkových dýchacích přístrojů, údržbu přístrojů a plnění tlakových lahví kyslíkem 	40
Nebezpečné látky	<ul style="list-style-type: none"> prohloubit teoretické znalosti a praktické dovednosti v oblasti chemie nebezpečných látek 	40
Neodkladná zdravotnická pomoc	<ul style="list-style-type: none"> absolvent prohlubuje odborné znalosti a dovednosti v oboru první pomoci také je schopen získané znalosti a v domosti předávat v rámci pravidelné odborné přípravy JPO 	80
Obsluha automobilových vysokozdvíhacích plošin a automobilových flebík	<ul style="list-style-type: none"> zná obsluhu automobilových vysokozdvíhacích plošin a automobilových flebík, jejich konstrukci a údržbu 	26
Vyšetřování příčin požárů	<ul style="list-style-type: none"> absolvent je schopen samostatně vykonávat odborné činnosti při vyšetřování požárů 	35
Instruktor vyšetřování u dopravních nehod	<ul style="list-style-type: none"> po absolvování kurzu je schopen kvalitně vést odbornou přípravu v oblasti vyšetřování u dopravních nehod 	24

Zdroj: vlastní zpracování podle MV a generálního ředitelství HZS ČR (1993-2019)

3. Analýza innosti Hasi ského záchranného sboru R

Na území R jsou strategicky rozmíst ny hasi ské stanice, vřdy je ur ený počet stanic v kraji, m ítkem je velikost kraje i dojezd JPO, ale také počet obyvatel v kraji. Hasi ské stanice jsou rozděleny do řesti typ ů, a to podle počtu obyvatel obce, kde se nachází její sídlo, li-í se i velikost stanic a počet hasi ů, kteří na nich slouřfí. Kraje jsou dále rozděleny na územní odbory, v kterých je ur itý počet stanic, které řídí hlavní stanice územního odboru.

Na území R je celkem 14 kraj ů, v nichř se nachází 238 hasi ských stanic, které jsou početn nesoum ěn rozděleny v krajích. Každý z kraj ů má své krajské ředitelství, které řídí individuální územní odbory. Územní odbory jsou rozděleny podle okres ů R, na tomto území mají svou p sobnost. Každý HZS kraje má své webové stránky, kde jsou informace, aktuality o aktivitách HZS R v jejich kraji, ale také vypsány územní odbory v kraji a počet stanic ve vybraném územním odboru. (MV-generální ředitelství HZS R, 2019)

V tabulce 9 jsou vypsány kraje R, počet územních odbor ů a počet hasi ských stanic v kraji. Z tabulky 9 vyplývá, ře rozloha a počet obyvatel je dominantní ukazatel pro počet stanic v kraji. Nap řklad St edo eský kraj je co do rozlohy tak počet obyvatel na první míst ů, práv proto se v n ěm nachází nejvíce hasi ských stanic, naopak Jiho eský kraj co do rozlohy druhý nejv t-í kraj má polovi ní říslo hasi ských stanic, ale také počet obyvatel, což logicky odrářfí počet stanic v kraji. Kraje jako je Karlovarský i Liberecký zaujímají poslední pozice jak v rozloze, tak počet obyvatel v kraji, proto se v t chto krajích nachází nejmén ě hasi ských stanic.

Jinými parametry je rozdělen kraj Hlavní m sto Praha, zde je rozloha kraje oproti ostatním mnohokrát men-í, ale počet hasi ských stanic je zde obdobný jako u n kterých st edn velkých kraj ů. Hlavním faktorem je zde počet obyvatel a hustota zalidn ění kraje. Také v tomto kraji je vid t podle tabulky 9, ře se v kraji nenachází řádný územní odbor. HZS Hlavního m sta Prahy mají pouze hasi ské stanice, kterým je nad řízené ředitelství tohoto kraje.

Tabulka 9: Počet hasičských stanic a územních odborů v krajích

HZS kraje ČR	Počet stanic	Počet územních odborů
HZS Hlavního města Prahy	11	0
HZS Středočeského kraje	32	9
HZS Jihočeského kraje	16	7
HZS Plzeňského kraje	17	5
HZS Karlovarského kraje	8	3
HZS Ústeckého kraje	21	7
HZS Libereckého kraje	9	4
HZS Královéhradeckého kraje	14	5
HZS Pardubického kraje	15	4
HZS Kraje Vysočina	21	5
HZS Jihomoravského kraje	26	7
HZS Olomouckého kraje	13	5
HZS Moravskoslezského kraje	22	6
HZS Zlínského kraje	13	4

Zdroj: vlastní zpracování podle MV a generálního ředitelství HZS ČR (2019)

Počet a skladba výjezdů, od kterých lze odvozovat činnost HZS, se na území ČR liší každým rokem. Na druh a počet výjezdů mají například velký vliv přírodní podmínky, které v daném roce přetrvávají. V tabulce 10 je blíže popsána činnost HZS ČR na území ČR, jsou v ní uvedeny všechny statisticky zaznamenané výjezdy HZS na území ČR. Je v ní uveden počet výjezdů a druhy výjezdů od roku 2010 do roku 2019, který odráží poslední dostupná data o výjezdech. Sledované období je tedy v rozsahu 10 let.

Tabulka 10: Po ty zaznamenaných výjezd HZS na území R

Druh výjezdu	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Pořádky	18 050	21 290	21 331	18 023	18 551	22 360	18 055	19 268	23 759	21 229
Dopravní nehody	18 563	17 853	20 055	20 476	21 306	23 774	23 993	25 141	25 102	24 700
Únik nebezpečných chemických látek celkem	4 763	4 673	4 602	4 903	5 779	6 379	6 434	7 008	7 377	7 362
- z toho ropné produkty	3 853	3 649	3 386	3 555	4 203	4 088	4 328	4 427	4 721	4 913
Technické havárie celkem	45 598	36 744	39 663	47 535	42 668	45 656	44 492	53 369	51 573	54 451
- z toho technické havárie	18	18	13	9	468	10	16	13	21	1
- z toho technické pomoci	42 762	33 817	35 709	42 925	37 314	40 428	39 774	47 676	45 534	47 830
- z toho technologické pomoci	454	301	490	523	415	523	217	277	235	148
- z toho ostatní pomoc	2 364	2 608	3 451	4 078	4 471	4 695	4 485	5 403	5 783	6 472
Radiační nehody a havárie	0	3	1	2	2	0	0	6	2	13
Ostatní mimořádné události	2	5	111	19	108	161	178	1 435	176	103
Plané poplachy	5 205	5 517	5 612	5 606	6 027	6 553	6 673	7 193	8 217	8 613
Celkem	92 181	86 085	91 375	96 564	94 441	104 883	99 825	113 420	116 206	116 471

Zdroj: vlastní zpracování podle MV a generálního editelství HZS R (2010-2020)

Z tabulky 10 vyplývá nepravidelný nárůst výjezdů na území R. Po ty výjezdy se můžeme dívat z mnoha aspektů, například jak v dopravních nehodách, kdy je dopravní infrastruktura čím dál tím frekventovanější, například před 25 lety bylo na dopravní nehody vyhlášených 7 557 poplachů,

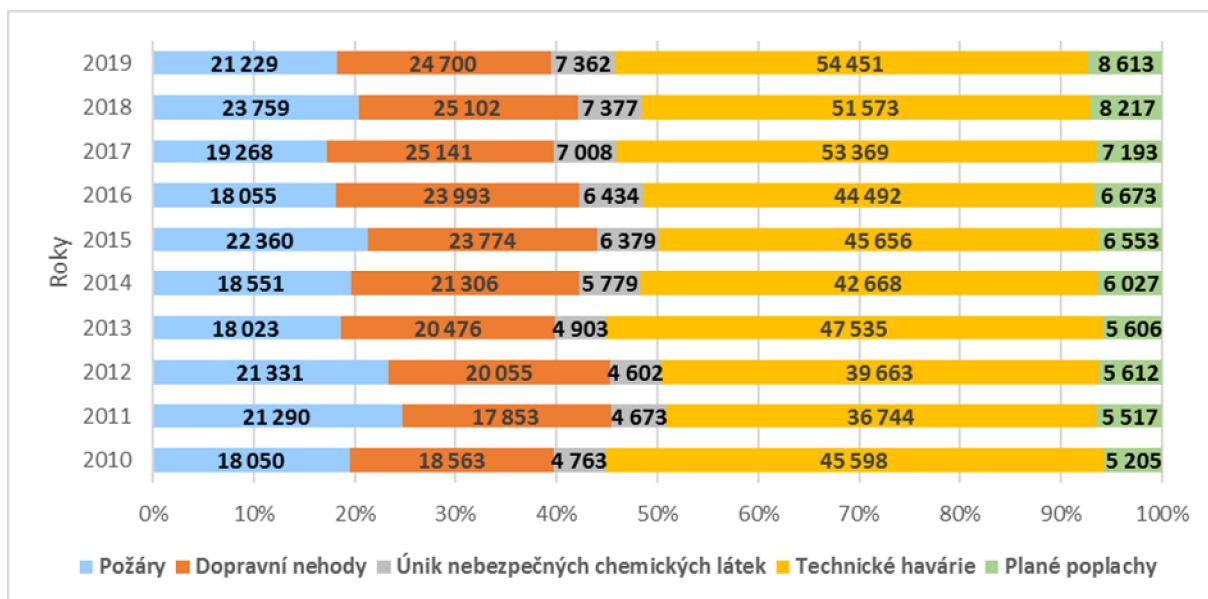
v dnešní době číslo poplachů je 25 000 událostí za rok. Bohužel negativní je zvyšující se počet pláných poplachů, který se rok od roku zvyšuje. Tyto výjezdy jsou negativní hlavně v tom, že hasiči mohou v daný moment chybět, kde jsou opravdu potřební.

V tabulce 10 je patrné, že ve vývoji činností jsou jisté trendy, nicméně většina z čísel mnohonásobně nepřevyšuje ani nesnižuje čísla z minulých let, než když se po tyto zvyšují jindy zase snižují. Výjimkou je v roce 2014 číslo poplachů u Technických havárií, které je mnohonásobně vyšší než v jiných letech, ale vzhledem ke statistickým rozdílům není toto číslo interpretováno.

Další z údajů, které stojí za zmínku, je v tabulce 10 počet ostatních mimořádných událostí z roku 2017. Zde došlo k vysokému zvýšení tohoto čísla. Extrémně zvýšený počet výjezdů byl způsoben chřipkou ptáků, která se u nás v roce 2017 vyskytla. Chřipka ptáků se vyskytovala na celém území ČR, jen v kraji Vysočina, Zlín a Hlavní město Praha, se tato chřipka vyskytovala nejméně, naopak v kraji Moravoslezském propukla chřipka nejvíce. (MV-generální editelství HZS ČR, 2018)

Číslo z roku 2019 u radiálních nehod a havárií, je v tabulce 10 také dvakrát vyšší, než bylo maximum tohoto čísla v posledních deseti letech, bohužel toto číslo není blíže vysvětleno v žádném z publikací. Na území ČR se také často vyskytují vlny orkány, které provádějí práci hasičů především popadanými stromy, uvolněnými střešními a dalšími nebezpečnými prvky. Dalšími událostmi způsobenými negativními rozmary počasí jsou povodně, které se na území ČR v minulosti také vyskytovaly. Zásahy způsobené vlivem počasí v tabulce nejsou uvedeny a od roku 2010 se do statistik řadí samostatně.

V návaznosti na tabulku 10 je vypracován obrázek 2 na kterém jsou uvedeny dominantní ukazatele činnosti HZS na území ČR. Na obrázku 2 je vyjádřeno pět nejzávažnějších skupin výjezdů, které vyplývají z činnosti HZS. Jedná se zde o technické havárie, dopravní nehody, požáry, pláné poplachy a úniky nebezpečných chemických látek.

Obrázek 2: Počet zásahu HZS na území R

Zdroj: vlastní zpracování podle MV a generálního editelství HZS R (2010-2020)

Jak je z obrázku 2 patrné, největší podíl na zásahu hasičů mají technické havárie, na obrázku je viditelná jasná dominance těchto zásahů. Technické havárie jsou například otevírání bytů, odstranění překážek z vozovky, likvidace spadlých stromů nebo vyproštění zvířat i osob. V roce 2010 měly tyto havárie téměř polovinu zastoupení v počtu výjezdů, v průběhu let se počet snižoval a zase zvyšoval, ale jejich poměr na zásazích je vyrovnaný, i když se jejich počet v posledním roce dostal na své maximum, ale v poměru s ostatními zásahy je procento podobné jako v letech minulých, což je způsobené celkovým přírůstkem zásahu HZS na území R.

U dopravních nehod je z obrázku 2 zjevné, že jejich trend je nepravidelně stoupající, kdy je sice zjevný nárůst těchto událostí, ale přibývajících číslo je souměrné s ostatními přibývajících událostmi, a tak se procentní poměr příliš nemění. U dopravních nehod je očekávatelné, že trend, který je z obrázku 2 patrný, bohužel bude v nejbližších letech přibývat vlivem hustoty dopravy v R a nehod, kterých přibývá.

Hasiči, jejichž povinností bylo hasit požáry, tak dostávají v dnešním světě jiný obraz. Z obrázku 2 je patrné, že hašení požárů, uflnění převládající povinností hasičů, ale pouze jedna z mnoha povinností, které musí v rámci svého povolání vykonávat. Z obrázku 2 vyplývá, jak jsou výjezdy na požáry zastávkou, a je zde jasné, že počet požárů nikterak extrémně nepřibývá. V průběhu 10 let je počet požárů, na které byli povoláni hasiči, vyrovnaný, v nichž letech jsou čísla vyšší, ale v nichž zase nižší než v posledním roce. Z toho vyplývá, že požáry

nejdou druh nebezpečí, který se v našem okolí závažně šíří. Jedním z faktorů, který může popláchy dostat do vyšších úrovní je sucho, které trápí ČR a napomáhá tak k snadnému zalomení popláchy, ale také k jeho šíření.

Na obrázku 2 jsou patrné i pláné popláchy, které byly hasiči rychle vyhlášeny. Tento ukazatel je velmi negativní zejména stoupajícím trendem, který je vidět na obrázku 2 a v každém roce je vidět rostoucí počet, výjimkou je rok 2013. Hlavní negativní vliv mají pláné popláchy na území, který tím stráví zastanovení na operačním středisku, kde tuto událost přijímají a posílají na místo poskytlující HZS. Ti mohou přitom chybět u události, kde jde o život osob a zvířat. Někdy se jedná o nahlášení události, která je již nahlášena a není potřeba výjezdu HZS na místo nahlášení, ale v nejhorším případě se jedná o zábavu některých osob.

Poslední ukazatel na obrázku 2 jsou úniky nebezpečných chemických látek. Tento ukazatel se shoduje s trendem podobně jako ukazatel, tudíž se také nepravidelně zvyšuje. Je zde vidět, že tento ukazatel je ze zmíněných ukazatelů nejvyšší. Stojí za zmínku, že úniky benzínu, nafty a oleje u dopravních nehod, se do tohoto ukazatele nezapočítávají a jsou zařazeny u dopravních nehod. V tomto ukazateli jsou například zařazeny úniky zemního plynu, který může být jak v domech, bytech tak i ve venkovních prostorech.

3.1 Innost HZS ČR na území Královehradeckého kraje

Královehradecký kraj se rozkládá na 4 759 km², je tak šestým nejmenším krajem v ČR. V kraji se nachází pět okresů a také stejný počet územních odborů (Hradec Králové, Jičín, Náchod, Rychnov nad Kněžnou, Trutnov). Krajské ředitelství HZS Královehradeckého kraje (dále jen ŠKHK), sídlí v Hradci Králové, územní ředitelství jsou ve vyjmenovaných městech. V územních odborech se nachází 14 hasičských stanic, konkrétně 3 v okrese Hradec Králové, 3 v okrese Jičín, 3 v okrese Náchod, 2 v okrese Rychnov nad Kněžnou a 3 v okrese Trutnov. V Náchodském okrese se nachází Ústřední poplašná ochrana ve Velkém Poříčí, kde dochází k některým kurzům pro hasiče. Na obrázku 3 jsou vyznačeny okresy KHK i s městy, kde se nacházejí ředitelství územních odborů.

Obrázek 3: Okresy Královehradeckého Kraje

Zdroj: IMP net s.r.o. (2020)

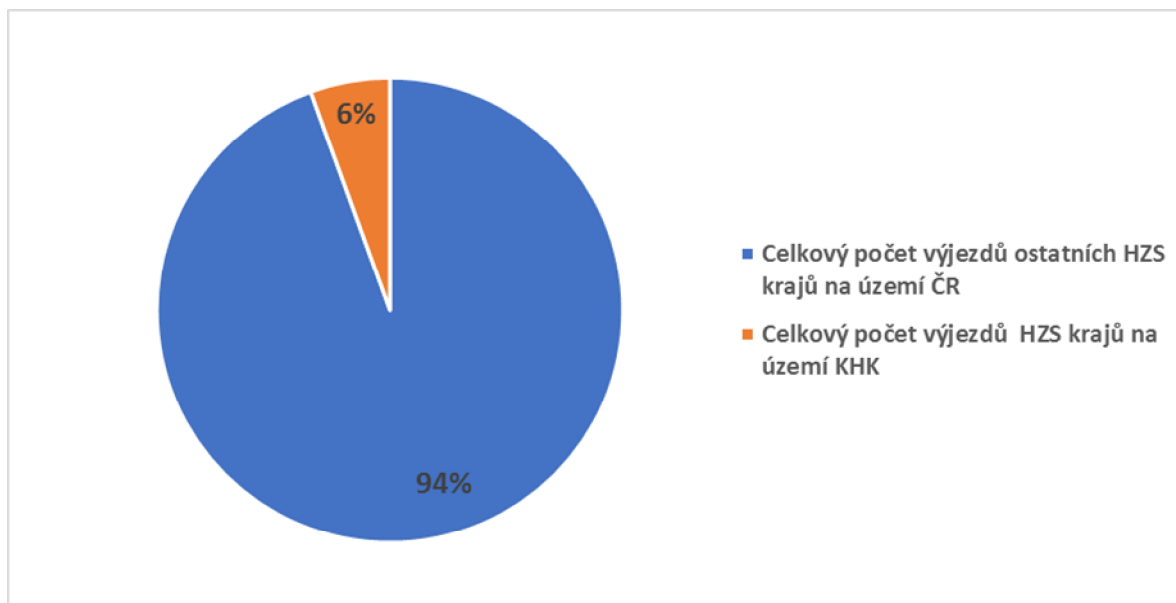
V KHK se nachází 448 obcí, v nichž žilo k polovině roku 2018 celkem 550 634 obyvatel, Hradec Králové je nejlidnatějším okresem v kraji a je v něm umístěno i stejnojmenné krajské město. V kraji je poměrně intenzivní cestovní ruch, především díky horám Krkonošům, kde je koncentrace turistů nejvyšší. Sousedí s Polskem, kam vedou hranice především přes tento kraj, a tak je zde zvýšená dopravní infrastruktura, především v kamionové dopravě. (KHK, 2018)

Firm s počtem 500 a více zaměstnanců je k roku 2019 v kraji 30. Firmy jako je JUTA a.s. (textilní průmysl), Škoda auto a.s., Continental Automotive Czech Republic s.r.o. (automobilový průmysl) jsou v kraji dominantní, vedle těchto firem je mnohem více menších firem, které v kraji působí. (Merta, Větrná, 2018)

Velké firmy jsou pro hospodářské riziko především kvůli rozloze a možnosti poškození na tomto místě. Určitým rizikem jsou rozdílné lesy a obilná pole v kraji hlavně kvůli poškození, které vlivem sucha mohou nastat. A v neposlední řadě dopravní infrastruktura, která je v kraji bohatá a silniční provoz v tomto místě díky cestovnímu ruchu nebo jížděným hranicím především v období málo hustý.

Z obrázku 4 je zřejmé, že KHK se na výjezdech v rámci ČR podílí podíl 6 %, konkrétně za posledních 10 let mělo hasičů v KHK 59 194 událostí, na které byli hasiči povoláni. V KHK se k roku 2018 nacházelo 5,17 % obyvatel ČR. Je tedy zřejmé, že podíl výjezdů je ve srovnání s podílem obyvatel nepatrně vyšší. Tento kraj není v řadě nejvíce ohrožený kraj na území ČR, ale dle obrázku 4 je zřejmé, že určitý podíl tento kraj na celkovém počtu zásahů má. Na celém území ČR bylo v součtu zaznamenáno 1 011 451 událostí, což toto číslo je ohromující

a připadá tak v průměru okolo 277 událostí na den. Samozřejmě je, že každý den je jiný a počet událostí se také liší. Vliv má i roční období v létě přibývají požáry, v zimě zase dopravní nehody.

Obrázek 4: Podíl celkových výjezdů na území Královéhradeckého kraje v ČR (2010-2019)

Zdroj: vlastní zpracování podle MV a generálního ředitelství HZS ČR (2010-2020)

Podobně jako v předchozí kapitole jsou i zde uvedeny všechny zaznamenané výjezdy, které souvisí s činností HZS na úrovni KHK. V tabulce 11 je zobrazen počet výjezdů HZS ČR v KHK, data jsou analyzována od roku 2010 do roku 2019 data jsou tedy v rozmezí 10 let.

Jak plyne z tabulky 11, je vidět nepravidelný nárůst výjezdů na území KHK, stejný trend jako na celém území ČR. KHK je v porovnání s ostatními kraji co do počtu výjezdů ve skupině krajů, které mají menší počet výjezdů, kde se KHK řadí od čtvrtého do šestého místa co do nejnižšího počtu výjezdů. Výjezdy v tomto kraji se vyvíjí podobně jako na úrovni celého území ČR.

Z tabulky 11 je zřejmé, že ukazatel ostatní mimořádné události v roce 2017 je zvýšený stejně jako u tabulky 10. Jako na celém území ČR tak i v KHK na to má vliv například chřipka, která bohužel více nebo méně zasáhla celé území ČR. První zmínky o chřipce byly již v roce 2007 v chovech, ale na území celé ČR měla největší dopad právě v roce 2017.

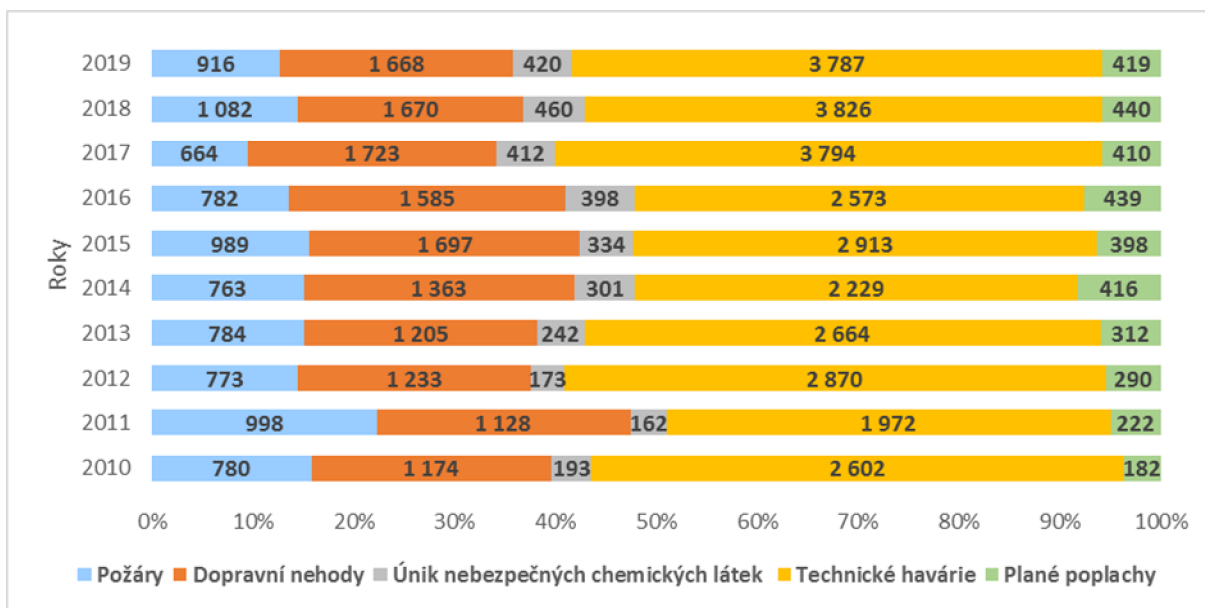
V KHK kraji bylo v průběhu deseti let zaznamenáno 14 požárů, při kterých byla způsobena škoda vyší než 10 milionů nebo byly ve 3. stupni poplachu. Jedná se o rozsáhlé požáry, které

zp sobily velké -kody, nebo byly v t flko p ístupném terénu. Pofláry ve t etím stupni jsou asto náro né na lokalizaci ó cofl znamená zastavení jeho í ení nebo jako rozsáhlost. Na-t stí pom r t chto událostí není v poflárech hojn zastoupeno.

Tabulka: 11 Výjezdy HZS R v Královehradeckém kraji

Druh výjezdu	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Pofláry	780	998	773	784	763	989	782	664	1 082	916
Dopravní nehody	1 174	1 128	1 233	1 205	1 363	1 697	1 585	1 723	1 670	1 668
Únik nebezpečných chemických látek celkem	193	162	173	242	301	334	398	412	460	420
- z toho ropné produkty	161	126	140	199	242	256	303	336	350	333
Technické havárie celkem	2 602	1 972	2 870	2 664	2 229	2 913	2 573	3 794	3 826	3 787
- z toho technické havárie	2	0	0	2	1	3	1	4	1	1
z toho technické pomoci	2 266	1 784	2 711	2 446	1 993	2 660	2 311	3 480	3 462	3 436
- z toho technologické pomoci	22	11	11	11	7	13	4	4	3	0
- z toho ostatní pomoc	312	177	148	205	228	237	257	306	360	350
Ostatní nehody a havárie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ostatní mimo ádné události	0	2	0	0	3	4	0	24	4	3
Plané poplachy	182	222	290	312	416	398	439	410	440	419
Celkem	4 931	4 484	5 339	5 531	5 075	6 335	5 777	7 027	7 482	7 213

Zdroj: vlastní zpracování podle MV a generálního ředitelství HZS R (2010-2020)

Obrázek 5: Počet zásahů HZS R na území Královehradeckého kraje

Zdroj: vlastní zpracování podle MV a generálního ředitelství HZS R (2010-2020)

Na obrázku 5 jsou uvedeny druhy událostí, která HZS R vykonává v rámci svých činností. Jsou zde uvedeny pouze ty ukazatele, které zaujímají největší podíl na výjezdech HZS R. Zde jsou to výjezdy na území KHK. Výjezdy jsou shrnuty v pěti nejrozsaáhlejších skupinách a to požáry, dopravní nehody, únik nebezpečných chemických látek, technická havárie, plané poplachy. Hodnocené druhy výjezdů jsou tedy stejné jako u obrázku 2.

Obrázek 5 je jasným příkladem, že technické havárie hrají dominantní roli při činnosti hasičů při výjezdu. Ať se jedná o otevírání bytů, které jsou často především u panelových domů, kde jsou byty. Zabouchnutý byt hasiči umí otevřít a dostat se dovnitř díky technice, kterou mají ve svém hasičském voze. Otevírání bytů je velmi náročné, jelikož uvnitř bytu se mezi tím může odehrát jiné nebezpečí, které by poté mohlo způsobit vyříznutí kódy nefunkčního zámku. Může se jednat i o uvízlé osoby ve výtahových prostorech. Jak je z obrázku 5 patrné tyto výjezdy jsou trendem této doby a vývojem se nepředpokládá jejich výrazný úbytek, ba naopak je zde vidět zvyšující se trend.

U dopravních nehod je podle obrázku 5 vidět velký nárůst mezi rokem 2010 a rokem 2015, ale v posledních 5 letech nedochází k nikterak velkému nárůstu těchto výjezdů. Způsobené dopravní nehody v KHK jsou často na frekventovaných cestách nebo na nebezpečných úsecích. V kraji jsou dva hraniční přechody s Polskem a jak již bylo zmíněno, kvůli tomu přechodům je hustá dopravní infrastruktura, zejména kamionová doprava. Nehodovost může

zvyšovat i cestování lidí za prací, jelikož v KHK jsou velké firmy, do kterých se zaměstnanci dopravují po komunikacích.

Požáry jsou v KHK kraji na podobné úrovni v každém roce, na které roky jsou požáry častější než v kterémkoliv jiném, nejvyšší počet požárů je vidět v roce 2011. V aktuálních letech přibývá lesních požárů nebo požárů polí. Požáry polí zejména obilných polí, jsou častěji zastaralou sešití technikou, ale také lidskou nedbalostí. Bohužel tyto požáry se velmi rychle šíří, ohně nemá překážky. Jak již bylo zmíněno, v KHK je velký počet lesů a bohužel i toto je velké riziko. Rizikem požárů jsou i rizikové firmy, které pracují s hořlavými materiály, u takových firem je nutná kontrola těchto objektů, aby objekt splňoval požární bezpečnost. Dle dosavadních dat, která jsou na obrázku 5, požáry skokově nepřibývají a každý rok se liší jejich počet, ale také druh. (Generální editelství HZS ČR, 2020)

V KHK kraji se zdá podle obrázku 5, že v posledních několika letech nedochází k lineárnímu zvyšování planých poplachů, což je kladný ukazatel tohoto kraje. Plané poplachy jsou v KHK blízko 400 těchto událostí za rok. Okolo této hranice se pohybuje počet planých poplachů posledních několik let a oproti celé ČR, tak KHK se nikterak nezvyšuje tento negativní druh výjezdů. Posledním ukazatelem, který je na obrázku 5, jsou úniky nebezpečných chemických látek, jejichž zvyšující trend je samozřejmě negativním ukazatelem, ale v poměru s ostatními zásahy tyto výjezdy tvoří okolo 5 % výjezdů.

3.2 Innost HZS ČR v jednotlivých okresech Královehradeckého kraje

Okresy v KHK je potřeba, hasičské stanice v těchto okresech případně územních odborech jsou rozmístěny, aby svým plošným pokrytím a dobou dojezdu JPO na místo události byly tyto hasičské stanice efektivně rozloženy po celém území kraje. Jak již byly vyjmenovány územní odbory, kterých je v tomto kraji 5, tak v každém z nich je jeden územní odbor s rizikovým počtem hasičských stanic. Každá hasičská stanice má určenou plochu pokrytí, která spadá pod její působnost.

Okres, který se rozkládá na 740 km² a je tak nejmenším, ale naopak nejlidnatějším s počtem 172 809 obyvatel v tomto kraji. Jedná se o okres Hradec Králové. Je zde krajské město, ve kterém se také nachází krajské editelství a územní odbor, a to konkrétně v Hradci Králové, v okrese jsou tři hasičské stanice, jedna ze stanic je ve městě Nový Bydčov a zbylé dvě se nacházejí přímo v Hradci Králové.

Dalším okresem KHK je s rozlohou 851,7 km² a po tem 110 704 obyvatel okres Náchod. V tomto okrese se nachází tři hasičské stanice, a to ve městech Broumov, Jaroměř a Tetčovice. Hasičské stanice společně s územním odborem se nachází ve městě Náchod. Následující nejsevernější okres Trutnov je s rozlohou 1 146 km² také nejvíce lidnatým okresem v KHK s 118 980 obyvateli. Jako u předchozích okresů i v tomto se nachází tři hasičské stanice, a to ve městech Dvůr Králové nad Labem, Vrchlabí a poslední hasičskou stanicí v okrese, kde se také nachází územní odbor, je město Trutnov.

Posledním okresem v tomto kraji je s rozlohou 1 066 km² okres Rychnov nad Kněžnou, žije zde 92 346 obyvatel. Je zde nejmenší počet hasičských stanic, a to pouze dvě hasičské stanice v okrese, kdy je to jediný z pěti okresů s dvěma hasičskými stanicemi, ty se nachází ve městech Dobruška a Rychnov nad Kněžnou, zde se nachází územní odbor. Posledním okresem, který zbývá doplnit do přehledu okresů je s rozlohou 855,8 km² a s nejmenším počtem obyvatel konkrétně 79 493 okres Jičín. V tomto okrese se podobně jako u ostatních nachází tři hasičské stanice, a to ve městech Jičín, kde se také nachází územní odbor, a dále ve městech Nová Paka a v Hořicích v Podkrkonoší.

Pro první z okresů je vypracována tabulka 12, ve které jsou uvedeny ukazatele, podle kterých se rozlišuje úroveň HZS na území územního odboru. Prvním okresem je Hradec Králové. V tabulce 12 jsou uvedeny výjezdy, které jsou nejvíce zastoupeny jak v měřítku území ČR, tak i v KHK. Jedná se o požáry, dopravní nehody, únik nebezpečných chemických látek, ostatní mimořádné události a plánované poplachu. Obrázky 12-16 budou zúfny na těchto 5 ukazatelů bez jejich dalšího detailního rozboru. V posledním řádku obrázků 12-16 jsou uvedeny všechny tyto události v odpovídajícím okrese. (Městský úřad HZS ČR, 2019)

Z tabulky 12 vyplývá trend zvyšování počtu výjezdů, sice je v ročním průměru nepravidelný, ale číslo výjezdů se postupem let stále zvyšuje. Bohužel tomu napomáhá zvyšování počtu ve všech ukazatelích, které jsou v tabulce 12 uvedeny. Jediný ukazatel, který je zde špojitivní, je počet požárů v tomto okrese, zde nedochází k nepravidelnému průměru, ale pouze k výkyvům v průběhu let. V tomto okrese je frekventovaná dopravní infrastruktura, která napomáhá k dopravním nehodám, proto je zde číslo výjezdů vyšší než u jiných okresů. Technické havárie mají velký podíl zejména výskytem velkých panelových domů, kam jsou hasiči povoláni na otevření bytů a tvoří tak velkou část tohoto ukazatele.

Tabulka 12: Výjezdy HZS R v územním odboru Hradec Králové

Druh výjezdu	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Pořádky	240	310	241	260	247	315	264	192	316	224
Dopravní nehody	378	331	378	391	449	548	482	564	533	532
Únik nebezpečných chemických látek	48	42	48	42	68	61	71	94	112	87
Technické havárie	668	550	1026	808	619	744	635	938	883	954
Plané poplachy	54	67	100	99	126	116	139	144	144	135
Celkem	1388	1300	1793	1400	1509	1784	1609	1932	1988	1932

Zdroj: vlastní zpracování podle MV a generálního editelství HZS R (2010-2020)

Tabulka 13: Výjezdy HZS R v územním odboru Náchod

Druh výjezdu	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Pořádky	148	177	139	143	141	172	141	110	225	200
Dopravní nehody	195	192	189	202	198	265	269	280	265	257
Únik nebezpečných chemických látek	39	30	27	38	58	60	79	58	69	72
Technické havárie	553	409	465	525	477	675	589	553	867	800
Plané poplachy	30	41	43	28	40	52	37	42	55	57
Celkem	965	849	863	936	914	1224	1115	1043	1481	1386

Zdroj: vlastní zpracování podle MV a generálního editelství HZS R (2010-2020)

Další tabulkou 13 jsou výjezdy na území Náchodského okresu, kde je podobný scénář jako u okresů Hradec Králové a Trutnov. V těchto okresech dochází k nesouměrnému přibývání po těchto výjezdech. V tabulce 13 jsou viditelné přibývajících čísel v průběhu let u všech ukazatelů, největší přírůstek v rozmezí 10 let je k vidění u technických havárií, tyto události přibývají nejvíce na území okresu Náchod, ale i na území KHK, ale i na celém území ČR. Tento okres je

význa ný tím, že je zde hrani ní p echod, tím m že být zp soben i zvý-ený po et dopravních nehod, ale není zde vid t v posledních p ti letech nár st t chto událostí.

Tabulka 14: Výjezdy HZS R v územním odboru Trutnov

Druh výjezdu	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Pořáry	184	200	175	165	164	236	171	162	210	224
Dopravní nehody	194	218	228	235	274	332	327	318	300	308
Únik nebezpečných chemických látek	35	46	38	47	53	68	63	76	81	85
Technické havárie	397	374	554	521	468	627	527	852	832	866
Plané poplarchy	33	31	62	44	60	50	48	52	64	47
Celkem	843	869	1057	1012	1019	1313	1136	1460	1487	1530

Zdroj: vlastní zpracování podle MV a generálního ředitelství HZS R (2010-2020)

Zvy-ování po t výjezd je viditelné i v tabulce 14. Jak bylo zmín no ufl mnohokrát, hasi bylo povolání, které vzniklo kv li ha-ení pořár , ale jak je z tabulky 14 patrné, jeho dominantní inností u HZS ufl nejsou pořáry. Jeho innost je rozsáhlá a jak je vid t v tabulce 14, dopravní nehody nebo technické havárie tvo í vy-í po ty výjezd k událostem. V okrese Trutnov se nachází jeden hrani ní p echod, který vliv na dopravní nehody nejspí- nemá, ale jsou zde nebezpečné úseky v lesních cestách, které mají na sv domí nejednu dopravní nehodu. Za zmínku stojí, že v okrese je také druhá nejv t-í firma v KHK, zde je velká koncentrace zam stnanc , kte í se do práce dopravují a mohou p edstavovat riziko spojené s dopravními nehodami.

Nejv t-ím, co do rozlohy se tý e, je okres Rychnov nad Kn flnou, ano je nejv t-ím okresem, ale z tabulky 15 je vid t po et výjezd , který je v jednotlivých letech nejmen-ím íslem ze v-ech okres v KHK. Tudífl je jasné, že rozloha není jediným faktorem, který má vliv na po et výjezd , jak je vid t práv u tohoto okresu. Z tabulky 15 vyplývá, že pořáry se drfí pod hranicí 100 událostí za rok, afl na jednu výjimku. V okrese se nachází hodn pr myslových firem, je zde umístn ná i nejv t-í firma v kraji, konkrétn ĚKODA AUTO a.s. ó závod Kvasiny. Pr myslové budovy mohou zvy-ovat po et úniku nebezpečných chemických látek. Nehezky pohled je na plané poplarchy, které jsou druhé nejvy-í v okrese, i tento ukazatel je

způsobem pro myslivými firmami. Každá v této firmě má požární hlásiče, které občas poplach spustí, aby se zamezilo časové prodávce, hasiči na místo vyjíždí okamžitě a často se stává, že jsou v poslední cestě posláni zpět na hasičskou stanici.

Tabulka 15: Výjezdy HZS R v územním odboru Rychnov nad Kněžnou

Druh výjezdu	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Požáry	71	99	91	96	77	77	66	83	107	99
Dopravní nehody	167	151	170	159	140	194	168	210	205	207
Únik nebezpečných chemických látek	24	24	21	60	71	76	92	109	109	91
Technické havárie	310	235	325	250	246	317	313	442	524	485
Plané poplachy	10	15	11	98	112	86	140	107	93	80
Celkem	582	524	618	663	646	750	597	951	1038	962

Zdroj: vlastní zpracování podle MV a generálního ředitelství HZS R (2010-2020)

Tabulka 16: Výjezdy HZS R v územním odboru Jičín

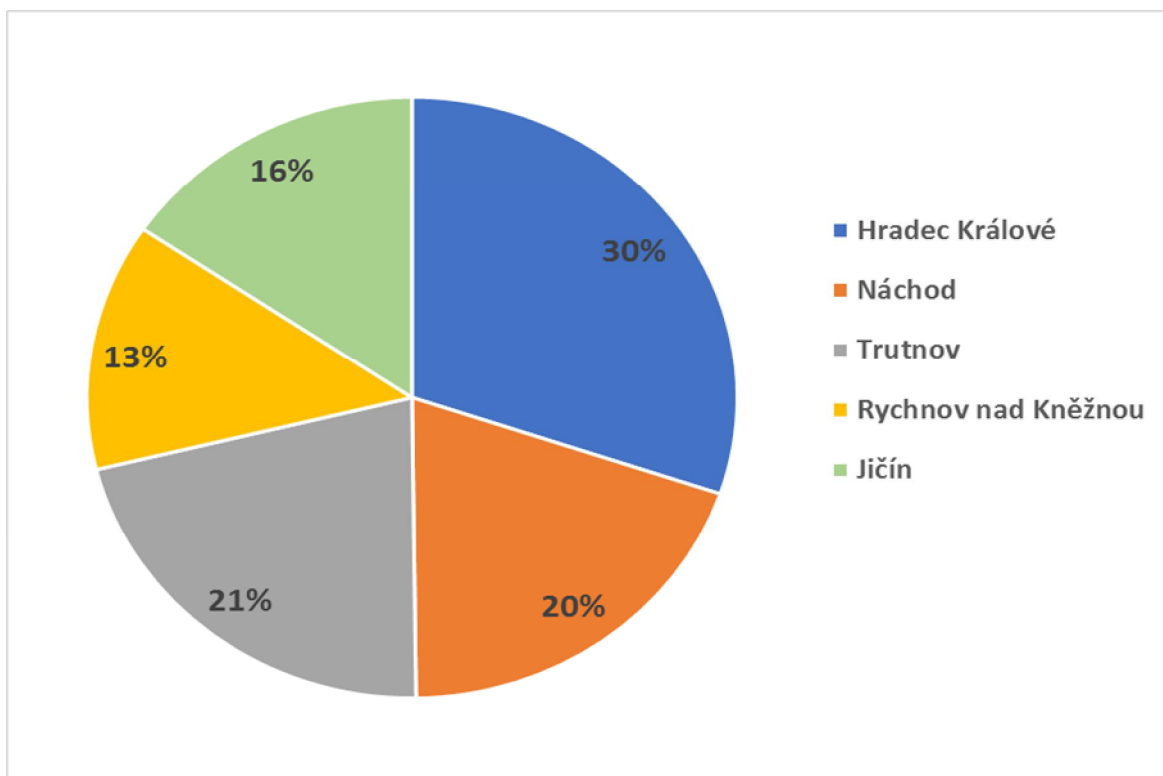
Druh výjezdu	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Požáry	110	178	121	93	112	145	108	106	172	131
Dopravní nehody	170	176	189	156	204	260	231	267	270	254
Únik nebezpečných chemických látek	31	11	26	40	32	48	63	53	64	57
Technické havárie	415	288	360	433	323	391	369	479	484	450
Plané poplachy	44	62	62	59	70	80	58	59	68	86
Celkem	770	715	758	781	741	924	829	964	1058	978

Zdroj: vlastní zpracování podle MV a generálního ředitelství HZS R (2010-2020)

Posledním okresem, který je zanesen do tabulky 16, je okres Jičín, po němž následuje druhé místo s nejnižším počtem výjezdů v KHK. V tomto okrese jsou počty velmi vyrovnané, na které ukazatele jsou zvýšené jen mírně, ale ukazatel dopravních nehod jde jiným směrem

neří jiný ukazatel. Bohužel zde dochází k největšímu nárůstu v průběhu let. Okresem vede velmi frekventovaná cesta, která spojuje okres Hradec Králové a Jičín nejastější cestování mezi okresy dochází hlavně kvůli pracovním příležitostem. Jak bylo zmíněno i v tomto okrese mají plané poplachy na svém domě pro myšlenkové objekty a úřední budovy, kde dochází k sepnutí požárních hlášení.

Itelní je vyjádřen poměr celkových výjezdů v okresech během let 2010 až 2019 na obrázku 6, kde je procentní ukazatel, jaký poměr má každý okres na výjezdech v KHK. Podle tabulek 12-16 bylo patrné, že trend výjezdů se zvyšuje v celém KHK, proto je zde zobrazeno, jaký má každý okres podíl na výjezdech, které jsou zaznamenány na území KHK. Na obrázku je v každém případě okres, který tvoří KHK.

Obrázek 6: Poměr výjezdů na úrovni okresů v rámci Královehradeckého kraje

Zdroj: vlastní zpracování podle MV a generálního ředitelství HZS ČR (2010-2020)

Na obrázku 6 je možné pozorovat poměr jednotlivých okresů na počtech výjezdů v KHK. Nejvyšší je co do počtu výjezdů okres Hradec Králové, který dominuje poměrem, kterým se podílí na počtech událostí v KHK. Jak bylo zmíněno, v okrese Hradec Králové je nejvíce obyvatel, což způsobuje největší počet výjezdů v kraji. Mezi okresy Náchod a Trutnov je pouze procentní rozdíl, jedná se tedy o okresy, kde jsou počty výjezdů na podobné úrovni, lišit se mohou jen jejich strukturou.

Nejmén vytížený se zdá být okres Rychnov nad Kněžnou, zde se nesmí opomenout, že se v něm nachází pouze dvě hasičské stanice tudíž jejich počet výjezdů je zřejmě podobný jako u hasičských stanic v ostatních okresech. Rychnov nad Kněžnou je nejvíce okrajem, ale nemáme vidět, že rozloha v tomto případě opravdu není to, co má největší vliv na počet výjezdů. Po tyto výjezdů jsou vlivy souhrnem počtu obyvatel, hustotou zalidnění a rozlohou okresu tyto faktory ovlivňují i v KHK.

Posledním okrajem na obrázku 6, který zaujímá druhou pozici co do nejmenšího výjezdů v KHK je okres Jičín. I když v tomto okrese je nejmenší počet obyvatel (v řádech tisíc), tak počet výjezdů není zanedbatelný a s 16 procenty v poměru s ostatními okraji, sice je to nižší číslo než u okresů Hradec Králové, Náchod a Trutnov, ale má svůj podíl na počtu výjezdů v rámci KHK. Náš tento okres zaujímá především kvůli hasičské stanici, která sídlí ve městě Hořice v Podkrkonoší.

3.3 Innost HZS R na Hořicku

Městská Hořice v Podkrkonoší (dále jen ~~Š~~Hořice) se nachází v okrese Jičín, počet obyvatel byl 8 601 a to k roku 2017, kdy město zaujímá plochu 21,46 km². Město se rozkládá v nadmořské výšce 311 m n. m., součástí města je šest místních částí. Na území města se nachází mnoho památek, jako je například Masarykova věž samostatnosti, Sochařský park, Husitská mohyla a mnoho dalších. Průmysl je v městě zastoupen mnoha firmami, a to se jedná o automobilový průmysl, truhlářství a textilní průmysl. Dominantní firmy jsou Altran CZ a.s. (200-249 zaměstnanců), Mileta (okolo 420 zaměstnanců), tyto firmy mají největší počet zaměstnanců v Hořicích. (Městská Hořice, 2020)

Zásahový obvod profesionálních hasičů Hořice je plocha o rozloze 199 km², kdy hasiči zasahují také mimo území města. Na této rozloze se rozprostírá 31 obcí, všechny obce mají svojí JPO, ale primárně spadají pod profesionální hasičskou jednotku Hořice. V těchto obcích se žije 18 678 obyvatel k roku 2017. Na území Hořice je jedna JPO II, dále tři JPO III, šest JPO IV a JPO V má zastoupení ve 21 obcích, tyto jednotky zajišťují další územní pokrytí, které spadá pod jejich kompetenci.

V zásahovém obvodu se nachází tři vodní toky, kde jsou stanoveny záplavové zóny, které mohou obyvatele ohrozit přirozenou povodní. Na území Hořice existuje mnoho nebezpečí, která mohou způsobit mimořádnou událost. Jedním z nich je dopravní infrastruktura, je zde významný železniční uzel v obci Ostrom. Územím prochází vytížená silnice, která spojuje město Hradec Králové a Jičín, ta má délku na území Hořicka 22 km. Ve městě je také mnoho

objekt, ve kterých dochází k velké koncentraci osob, jako jsou školy, kino, divadlo, ale také sportovní areály a městská nemocnice. Poslední zmínka v návaznosti na tuto problematiku je rozsáhlý sklad pohonných hmot v obci Cerekvice nad Bystřicí, tento areál se vyznačuje vysokým požárním nebezpečím, areál spadá pod zásahový obvod Hořic.

Zprvu na území Hořicka plnily funkci PO pouze dobrovolní hasiči, a to ufl v roce 1897. Postupem času byla dobrovolná PO nedostatečná, a tak se 19.10.1992 zřídila první profesionální jednotka v Hořicích, tehdy zde sloužilo pouze 6 profesionálních hasičů. Hasičská stanice je uflívána jak profesionálními hasiči, tak i dobrovolnými hasiči, kdy je zde Jednotka sboru dobrovolných hasičů, a to JPO II s počtem 36 členů výjezdové jednotky (k 1.1.2019). Hasičská stanice je typu P1 a jedná se o stanici v obci, která má méně jak 15 tisíc obyvatel, jde o jednotku ve zmenšeném počtu. K roku 2020 zde slouží 15 profesionálních hasičů, plus je zde velitel stanice. Minimálně čtyři hasiči musí sloužit na jedné směně A, B nebo C a maximální počet na jedné směně je pět hasičů. Poslední a největší rekonstrukce proběhla v letech 2016-2017. Technika na této stanici je v průběhu let postupně modernizována a nahrazována novou. (MV a generální ředitelství HZS ČR, 2019)

Aby byla viditelnost profesionálních hasičů Hořic, je zde vytvořena tabulka 17, ve které jsou údaje o počtu ukazatelích, které jsou analyzovány i v předchozích kapitolách. Tyto údaje jsou brány z interních údajů hasičské stanice Hořic.

Tabulka 17: Počet výjezdů v zásahovém obvodu Hořic

Druh výjezdu	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Pořádky	28	37	24	16	39	40	37	32	52	44
Dopravní nehody	40	57	55	42	71	90	77	81	92	78
Únik nebezpečných chemických látek	7	1	3	4	6	11	8	17	14	15
Technické havárie	100	59	76	85	73	86	84	104	118	92
Plané poplachy	2	7	4	10	22	14	19	19	28	31
Celkem	177	161	162	157	211	241	225	253	304	260

Zdroj: vlastní zpracování

Po ty výjezd ho ických profesionálních hasí jsou konkrétn vyjád eny v tabulce 17, jsou zde pořáry, dopravní nehody, úniky nebezpeč ných chemických látek, technické havárie a plané popluchy. V r zných letech se po ty výjezd m ní, hodn výjezd je zp sobeno rozmáry po así, které má vliv p edev-ím na pořáry a technické havárie. Bohužel jako je trend celé R i na území Ho ic po ty výjezd pomalu p íbývají.

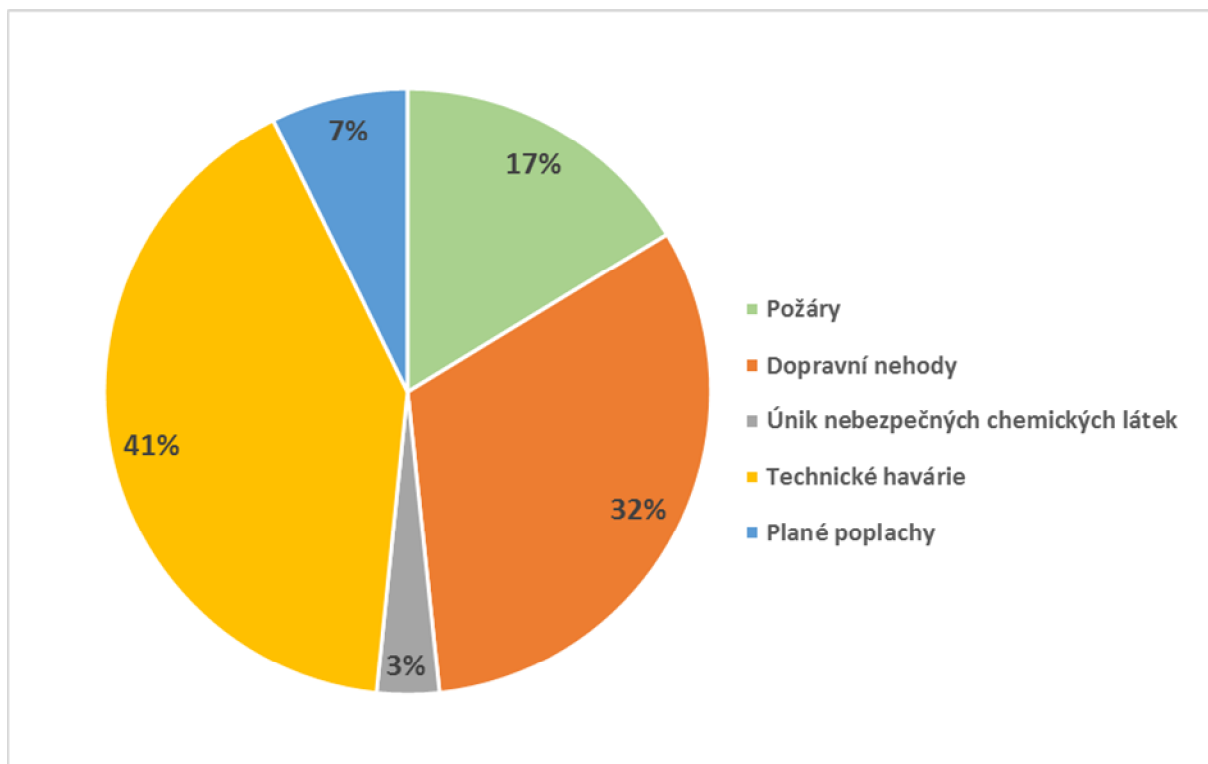
U technických havárií je v roce 2010 k vid ní vysoké íslo a v dal-ím roce jeho velké snížení. Velikost ísla je zp sobená sn hovou kalamitou na analyzovaném území. V ostatních letech dochází k postupnému nár stu, ale poslední t i roky je íslo relativn podobné, krom rekordního roku 2018. íslo technických havárií je kařdým rokem jiné, jelikoř nikdo nep edpokládá, kolik lidí bude pomoc pot ebovat s otev ením bytu, í jaké rozmáry po así nastanou, ale také nikdy není jasné kolik osob budou muset hasí í pomáhat vyná-et z dom pro zdravotníky, jelikoř stárnutí populace je zde také ur ítým rizikem.

Na území Ho ic je íroké zastoupení pořár , a to pořár les , polí í dom . V tabulce 17 je patrné, ře rekordní rok 2018 nebyl jen v po tu technických havárií, ale také v po tu pořár . K dosažení tohoto ísla napomohl nejteplej-í rok od roku 1961, což má za p í inu pořár , které vznikly p edev-ím z nedbalostí. P íbývající sucho a vy-í teploty napomáhají pořár m polí hlavn p í řních a v lesních ástech nedbalostí z rozd laného ohn í odhozených nedopalk . S hezkým po asím v roce 2018 áste n souvisí i dopravní nehody, kdy je vy-í koncentrace ídi na vozovkách p edev-ím kv li výlet m, rok 2018 byl i u tohoto ukazatele nejvy-í v historii hasí ské stanice v Ho ících.

Úniky nebezpeč ných chemických látek jsou na Ho icku p edev-ím úniky plyn , í jiných látek, ale také r zných olej a paliv, které unikají na vozovku z automobil . V tabulce 17 je vid t, ře tyto události jsou na Ho icku nejmén ásté. Zvy-ující se po et planých poplach se nevyhýbá ani hasí ské stanici v Ho ících. Plané popluchy jsou zp sobené p edev-ím velkými pr myslovými objekty, kde jsou elektronické pořární signalizace a ásto spínají í kdyř v areálu řládný pořár nenastal. K sepnutí t chto signalizací dochází nap íklad vlhkostí v místnostech nebo malým zakou ením í pra-ností.

Z obrázku 7 je patrné, ře stejn jako v celé R nebo v KHK í na Ho icku mají nejv t-í podíl na výjezdech technické havárie, nejspí-t chto událostí v budoucnu p íli-ubývat nebude, a tak budou hlavní ínností profesionálních hasí . Pom r dopravních nehod na celkových výjezdech hasí je dá se íct t etinový, a tak se zde hodí zmínit, ře podv domí a znalosti u dopravních nehod jsou pro hasí e velmi d leřité. Naopak u pořár dle obrázku 7 je pom r

relativně nízký a není zde jasné, jakým směrem se požáry v budoucnu budou vyvíjet. Plané poplachy jsou pod hranicí deseti procent v poměru s ostatními výjezdy, v obrázku 7 není tak znatelný jejich poměr, ale bohužel číslo je i tak negativní. Úniky nebezpečných chemických látek jsou v poměru s ostatními zásahy na minimální úrovni, jak je patrné z obrázku 7.

Obrázek 7: Poměr mezi výjezdy na Hořicích

Zdroj: vlastní zpracování

Všechny uvedené události řeší profesionální hasiči z Hořic, kteří slouží ve složení týmu nebo partii hasičů na směně. Mezi hasiči, kteří slouží na hasičské stanici v Hořicích, je jasná a pevně daná jejich pozice. Každý z hasičů má nějakou odbornou zpusobilost, která mu byla přidělena. Konkrétní počet hasičů, kteří mají odbornou zpusobilost, je dán typem hasičské stanice, v případě Hořic se jedná o jednoho velitele družstva, dva strojníky (řidič, obsluha požární techniky) a jednoho hasiče. Hasičské stanice jsou rozděleny podle počtu obyvatel města, ve kterém se nachází.

Pro představení práci hasiče vykonávají často lidé, kteří ani netuší, že tuto práci budou vykonávat, ale v průběhu let se pro práci hasiče rozhodli. Jak je možné vidět v tabulce 18, kde je u každého hasiče uvedena oblast jeho dosaheného vzdělání.

Tabulka 18: Vzdělání hasičů na hasičských stanicích v Hořicích

Hasič sloužící na Hořické hasičské stanici	Prvotní vzdělání
Hasič 1	Autoklempíř
Hasič 2	Gymnázium
Hasič 3	Gymnázium
Hasič 4	Oprava zemědělských strojů
Hasič 5	Elektrikář
Hasič 6	Instalatér, topenář
Hasič 7	Truhlář
Hasič 8	Kameník
Hasič 9	Oprava zemědělských strojů
Hasič 10	Gymnázium
Hasič 11	Oprava zemědělských strojů
Hasič 12	Oprava zemědělských strojů
Hasič 13	Oprava zemědělských strojů
Hasič 14	Truhlář
Hasič 15	Instalatér, topenář

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky 18 je vidět velké rozptýlení do různých oborů, ale aby se jednalo o hasiče, každý z těchto hasičů si musel dodělat střední vzdělání zakončené maturitní zkouškou. Hasič 6 má dokončené střední vzdělání na hasičské škole ve Frýdku-Místku, ostatní mají dodělané vzdělání na různých školách. Dva hasiči a to hasič 5 a 12, mají dokončené bakalářské vzdělání, které získali dokončili v průběhu let, které slouží jako hasiči. Je tak možné jako hasiči studovat i dálkově.

Jak vyplývá z tabulky 19, na hasičských stanicích se nachází 15 hasičů, z nichž kurz velitele družstva má šest hasičů. Po čtyřech jsou vyřazeni vzhledem k tomu, že na jedné směně musejí mít odbornou způsobilost velitel družstva a minimálně dva příslušníci. Způsobené je to díky

dovoleným, náhradním volným i ozdravným pobytím, který trvá 14 dní, kdy musí být velitel družstva nebo jiný hasič zastoupen. U hasičů dochází také k výměnám pozic mezi směnami, zde zaujímají stejné postavení jako na své směně nebo se přizpůsobí podle své odborné způsobilosti. Tudiž velitel ze směny A může v případě nepřítomnosti obou velitelů na směně C zastoupit pozici velitele družstva.

Počet strojníků je pevně dán zejména kvůli řízení hasičského automobilu a jeho obsluze, na směně slouží dva strojníci. Dva jsou kvůli potu automobilů, které mají profesionální hasiči na stanici k dispozici. V případě požáru každý ze strojníků řídí jeden z hasičských automobilů, aby nedocházelo ke zmatkům, je každý strojník přidělen k jednomu hasičskému automobilu na zátku každé směny. V případě, kdy se nejedná o požár, jsou hasiči vysláni pouze jedním vozem, a tak musí být pevně stanoveno, kdo automobil má řídit a obsluhovat. Funkci hasiče, může vykonávat každý hasič i bez řádné odborné způsobilosti, jako jsou v tabulce 19 hasiči 10 a 15, kteří mají pouze kurz vyproštění.

Jak již bylo zmíněno, každý má přidělenou odbornou způsobilost, kterou na směně zastává, ale aby nedošlo ke stavu, že na směně bude nějaká tato funkce chybět, každý hasič, který má nějakou odbornou způsobilost, má alespoň jednu odbornou způsobilost navíc. Je zde hodnoprovojení kteří mají odbornou způsobilost strojníků, ale zastávají i funkci chemika. Odborné způsobilosti se mohou na směně zdvojovat, ale na zátku každé směny je hasič jasně přidělen k funkci, kterou bude vykonávat.

Z praxe, která je u profesionálních hasičů v Hořicích známa, má každý hasič na směně, právo na zdokonalování se a vzdělávání se. Jak bylo uvedeno ve 2. kapitole, práce hasiče je rozmanitá, a tak jeho vzdělávání je nutné. Ke zlepšení uhlav tak rozsáhlých znalostí z oblasti PO jsou takzvané specializační kurzy, i na hasičské stanici v Hořicích mají hasiči specializační kurzy.

Dva specializační kurzy mají profesionální hasiči z Hořic v-ichni, jedná se o obsluhu p-enosných motorových pil v JPO a obsluha automobilových vysokozdvíhacích plošinových fleb-ík. Dva profesionální hasiči mají specializační kurz neodkladné zdravotnické pomoci, tito dva profesionální hasiči -kolí zbytek profesionálních hasičů na stanici, ale také leny JSDH Hořice. Na nástupním odborném výcviku je manipulace s vypro-ovacím technikou bohužel v návaznosti na praxi uhlav není povinný řádný kurz vypro-ování. Zde by se hodilo říct, že v KHK se snaží, aby každý profesionální hasič měl kurz vypro-ování, ale v-ichni p-íslníci tento kurz nemají. P-íkladem je hasičská stanice v Hořicích, kde řádným kurzem

vypro– ování nepro–li dva z profesionálních hasi . P i fenoménu zvy–ujícího se po tu dopravních nehod by bylo efektivní, aby tuto problematiku ovládal kařdý hasi .

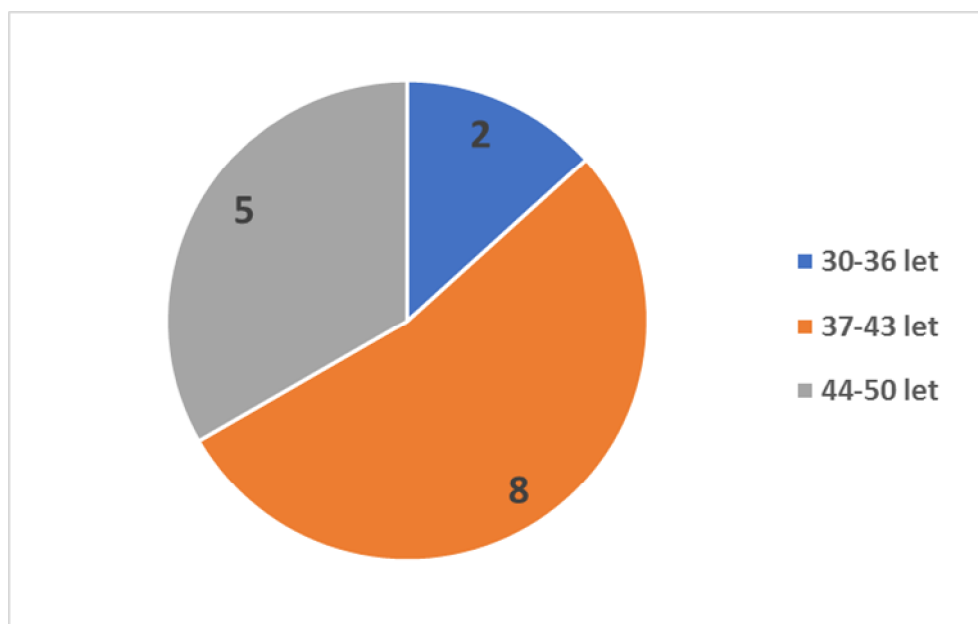
Tabulka 19: Rozd lení a absolvované vzd lácí kurzy hasi na hasi ské stanici Ho ice

Sm na A						
Hasi	Odslouřeno let	Velitel	Strojník	Chemik	Zdravotník	Vypro–t ní
Hasi 1	24 let	Ano	Ano	Ne	Ne	Ano
Hasi 2	26 let	Ano	Ano	Ano	Ne	Ano
Hasi 3	17 let	Ne	Ano	Ne	Ne	Ano
Hasi 4	6 let	Ne	Ano	Ne	Ne	Ano
Hasi 5	10 let	Ne	Ano	Ano	Ne	Ano
Sm na B						
Hasi	Odslouřeno let	Velitel	Strojník	Chemik	Zdravotník	Vypro–t ní
Hasi 6	26 let	Ano	Ano	Ne	Ne	Ne
Hasi 7	17 let	Ano	Ano	Ano	Ne	Ano
Hasi 8	12 let	Ne	Ano	Ne	Ne	Ano
Hasi 9	6 let	Ne	Ano	Ano	Ne	Ne
Hasi 10	2 let	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano
Sm na C						
Hasi	Odslouřeno let	Velitel	Strojník	Chemik	Zdravotník	Vypro–t ní
Hasi 11	17 let	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano
Hasi 12	18 let	Ano	Ano	Ano	Ne	Ano
Hasi 13	16 let	Ne	Ano	Ne	Ne	Ano
Hasi 14	14 let	Ne	Ano	Ano	Ano	Ano
Hasi 15	17 let	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano

Zdroj: vlastní zpracování

Odborné způsobilosti a specializační kurzy jsou pro hasiče důležitým faktorem, musí se obnovovat některé kurzy po 5 letech jiné zase po 1 roce, ale hasiči tato specializace zůstávají, i kdyby měli změnit místo svého působení. Jedním z ukazatelů, jak je vhodné kurzy hasiči poskytovat, je jejich věk v povolání, na kterém hasiči zde slouží, dokud jim to bude zdravotní nebo v kovské práci nepokazí. To můžeme vidět z věkového průměru, který je na hasičské stanici v Hořicích, poměr věkových skupin je vyznačen na obrázku 8.

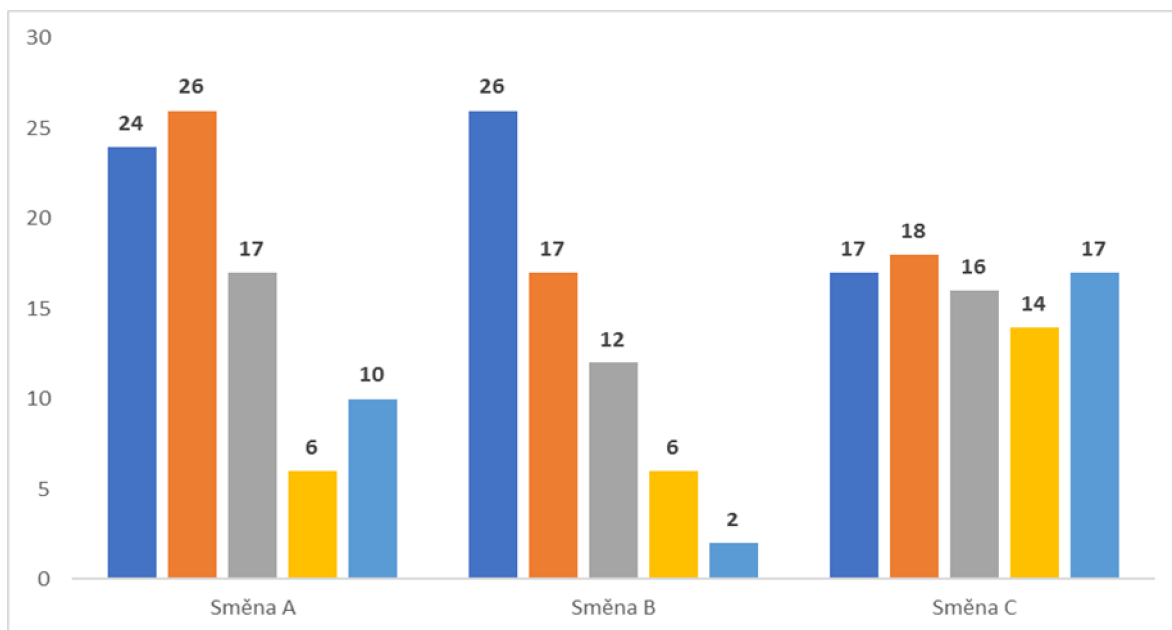
Z obrázku 8 je patrné, že věkové rozložení je spíše staršího věku, a koliv je možnost u profesionálních hasičů být od 18 let věku a prakticky se v tomto věku můžete hlásit. Velkou otázkou jsou volná místa, která nejsou každý rok, protože konkrétně na hasičské stanici v Hořicích mají hasiči odpracováno často i přes 10 let. Z obrázku 8 plyne, že nejvíce je obsazená skupina od 37 do 43 let věku, konkrétně v kovské práci průměr na této hasičské stanici je 41,13 let věku.

Obrázek 8: Věkové zastoupení na hasičské stanici v Hořicích

Zdroj: vlastní zpracování

Věk hasičů v povolání je nejviditelnější v odsloužených letech u hasičů. V případě této analýzy je vypracován obrázek 9, kde je k vidění počet odsloužených let u hasičů, kteří slouží na hasičské stanici v Hořicích. Jedná se o celé zaokrouhlené roky, které zde hasiči odsloužili k 1. lednu roku 2020.

Obrázek 9: Odpracované roky na hasičské stanici v Hořicích podle směny

Zdroj: vlastní zpracování

Na obrázku 9 jsou vyobrazeny a vyčísleny odpracované roky na hasičské stanici v Hořicích, hasiči jsou rozděleni podle směny, na kterých aktuálně slouží. V průběhu let se může stát, že je hasič mezi směnami vyměněn, ale tento krok se příliš neobjevuje. Co do odsloužených let je zřejmé, že je nejvyrovnanější směna C, kde nejsou k vidění velké výkyvy, jako u směny B či A. Důvodem málo odsloužených let je především v případě nástupu na místo po někom z hasičů, který tuto práci opustil. V počtu odsloužených let jsou směny A, a C vyrovnané a dříve je pouze jeden, který má směnu A odslouženou navíc, naopak směna B je o 20 let více do počtu odsloužených let chudší.

Jak již byly zmíněny specializační kurzy, které jsou u profesionálních hasičů v Hořicích povinné, vyplývají z potřeb, které jsou na tomto území nejvyšší a kurzy jsou tak potřebné, zejména aby byly efektivně zvládnuty a na co nejmenší míru sníženy dopady těchto nečekaných událostí.

Specializační kurz na obsluhu personálních motorových pil v JPO, je na území Hořicka zejména kvůli velkému množství cest, které vedou skrz lesy, zde často vlivem velkého větru, dochází k pádům stromů na komunikaci a musí dojít k jejich odstranění. V posledních letech se na území přehnal například bouře Xaver, Herwart, Eberhard a jiné. Tyto orkány způsobují hlavně pády stromů, pro tyto události jsou profesionální hasiči v Hořicích vyškoleni a každý rok pokračují, aby nástrahy této problematiky uměli efektivně zvládat.

Pro školení pracovníků motorových pil v JPO jsou v rámci hasičského školství jedním z hasičů na hasičské stanici v Hořicích. Na této stanici je jeden profesionální hasič, který absolvoval kurz instruktora pracovníků motorových pil v JPO, a tak má pravomoc a potřebné znalosti, aby ostatní hasiče proškolil. Hasiči takto efektivně využívají možnosti školení na stanici a k proškolení celé JPO stačí pouze jeden instruktor.

Na hasičské stanici v Hořicích jsou další různé kurzy, které hasiči podstoupili, jako je například otevírání bytů, psychologická pomoc, ale také je zde technik strojní sluffby, jedná se o odbornou zručnost, která je záležitostí nad strojní sluffbou.

Druhým povinným kurzem, kterým si projde každý z profesionálních hasičů na stanici Hořic, je obsluha automobilových vysokozdvihových plošinových flebíků. Zručnost je to především rozsáhlým požárem předmětu Mileta. Zde bylo zjištěno, že plošinové flebíkové automobily byly na této události neefektivnějším zručnostem hasičů požáru. Bohužel na místní hasičské stanici tento automobil není k dispozici a nejbližší se nachází na hasičské stanici v Jičíně, na tomto automobilu ke školení dochází.

V roce 2012 došlo k požáru objektu Mileta a. s., požár byl nejvíce v historii na území Hořic, jednalo se o požár skladu tkalcovny, kdy rozměr haly byl 70 x 200 metrů a výška 11 metrů. Požár byl komplikovaný uhlíkem zjezdů JPO Hořic na místo události, kdy se nemělo, jak dostat do areálu vlivem zamčené brány, dnes uhlík je zde vrátný. Na tento požár byl vyhlášen nejvyšší stupeň poplachu. Na místo požáru byla vyslána výšková technika, a to i kusy této techniky. Požár byl lokalizován až po osmi hodinách, do té doby se velmi snadno šířil díky hořlavému materiálu ve skladu. V průběhu týdne bylo nasazeno více než 140 hasičů a 36 kusů požární techniky. Úškod byla vyčíslena na 250 milionů korun a je tak rekordní na území záchranného obvodu profesionálních hasičů Hořic. (MV-generální ředitelství HZS ČR, 2012)

Na závěr práce byla položena otázka velitelům všech tří směrů na hasičské stanici v Hořicích, jejich odpovědi se shodly v jedné věci, a to malými zkušenostmi ve vyproštění osob u dopravních nehod. Bohužel kurzy, které jsou pro hasiče organizovány, nejsou dostatečně kvalitní. Každý velitel by byl rád, kdyby měl hasiči v této možnosti si vyzkoušet vyproštění i jindy nežli u dopravní nehody, kdy na zkoušení postup není čas.

V návaznosti na to by bylo dobré, kdyby kurz vyproštění v budoucím případě probíhal tak, jako probíhá dopravních nehod. Další kurzy jsou dle dostupných dat a slov hasičů nastaveny efektivně, není zde kurz, který by hasičům chyběl, tudíž není druh výjezdu, na který by hasiči nebyli připraveni, naopak není kurz, který by byl zbytečný a nevyužitý. Kurz pracovníků

motorových pil v JPO je vyřadován z důvodu zalesněního okolí Hořic, tento kurz je zde velmi potřebný. Více kurzů dle slov velitelů, ale i samotných hasičů, zde zapotřebí není. Z toho plyne efektivní nastavení a rozložení kurzů a znalostí mezi hasiče.

Kurz neodkladné zdravotnické péče mají dva hasiči, a to na jedné směrnici, kde by bylo vhodné, kdyby kurz měl alespoň jeden z hasičů na každé směrnici. Tyto dva hasiči sice kvůli všichni hasiče na hasičské stanici, ale bylo by efektivnější, kdyby kurz mělo více hasičů a tím pádem by se rozložilo více znalostí mezi hasiče.

Závěr

Cílem práce bylo posoudit soulad mezi strukturou vykonávaných činností a strukturou podstupovaných vzdělávacích aktivit. V návaznosti na tento cíl je základem práce navrhnout doporučení, která by vedla k efektivnějšímu vzdělávání profesionálních hasičů. Vzdělávání profesionálních hasičů je rozsáhlý a určitým způsobem opakující se proces, na který je profesionální hasič postupem času zvyklý. Hlavním vzdělávacími programy jsou ty, které rozšiřují jeho znalost problematiky Hasičského záchranného sboru ČR. Vždy se nejedná jen o kurzy, které jsou povinné, ale jedná se i o kurzy, které nejsou nikde udávány jako povinné. Ke každému kurzu jsou dány směrnice podle, kterých je tento kurz veden, v dokumentu se také uvádí jejich četnost opakování. Aby byl profesionální hasič dostatečně připravený vykonávat činnost, v níž byly jeho znalosti a dovednosti pozvednuty na vyšší úroveň, musí k tomu krokem mít dostatečně prostředky.

V návaznosti na tyto souvislosti jsou v práci uvedeny předpoklady, které by profesionální hasič měl po dobu svého výkonu u Hasičského záchranného sboru ČR mít. Důležitým faktorem je zkušenost mezi profesionálními hasiči, kterou si mohou mezi sebou předávat, protože nelze předpokládat, že by se příslušník po absolvování kurzu stal plnohodnotným hasičem jako jsou hasiči s víceletou zkušeností. Dobré zkušenosti příslušník může získat jen postupem k profesionálním hasičům, a to u sborů dobrovolných jednotek požární ochrany, zde také dochází ke vzdělávání, není sice tak efektivní, ale určitým základem je. Jak je z práce patrné, kdo se chce stát profesionálním hasičem, musí se připravit na pravidelné vzdělávání a přeškolení v rámci připravenosti na vykonávání tohoto povolání. Přeškolení se netýká pouze v domostí v daných problematikách, ale také fyzické zdatnosti, proto je práce hasiče náročná od nástupu do služby až po její opuštění.

Stejná část práce byla věnována analýze činností Hasičského záchranného sboru na území České republiky, Královéhradeckého kraje, konkrétních územních odborech, ať se analýza dostala ke konkrétní hasičské stanici či Hořici. Na úrovni této hasičské stanice byla provedena jak analýza činností, tak analýza odborných způsobů a specializačních kurzů. Jak bylo z analýzy činností zřejmé, profesionální hasič musí počítat s navyšujícím se počtem událostí, ale hlavně jejich rozmanitostí.

Jak vyplynulo ze zpracování dat o činnosti hasičů na Hořicku, po ty události se spíše zvyšují, a proto na vykonávané činnosti musejí být hasiči vzdělávání a přeškolení. Bylo zřejmé, že struktura podstupovaných vzdělávacích aktivit je spíše správná v rámci přípravy na situace

vyvolané přírodní vlivy a požáry výškových budov a objektů, naopak ale nejsou dostatečně zahrnuty vzdělávací aktivity související se situacemi vyžadujícími vyprosování u dopravních nehod a poskytováním neodkladné zdravotnické péče.

V návaznosti na definovanou výzkumnou otázku tak lze shrnout, že nastavení vzdělávacích aktivit, které profesionální hasič podstupuje v návaznosti na vykonávanou činnost, zcela optimální není a existuje prostor k jejich zefektivnění.

Dopravní nehody jsou fenomén, jeho frekvence se v průběhu času zvyšuje, a počet úmrtí ovládat vyprosovací techniku správným způsobem je proto čím dál důležitější. V tomto případě by bylo vhodné vytvořit kurz, který bude muset mít povinně každý profesionální hasič na hasičské stanici. Přípravenost je jedna z nejdůležitějších schopností profesionálního hasiče a vzdělávání je jedna z cest, jak získá tuto výjimečnou schopnost. Druhým kurzem, který by měl být více akcentován, je kurz neodkladné zdravotnické péče, je totiž poměrně obvyklé, že kurz navštíví jen jeden zástupce dané hasičské stanice a poté předává nové informace ostatním hasičům. Vzhledem k významnosti problematiky, která přímo souvisí s ochranou lidského života a zdraví, by však bylo vhodné, aby tento kurz přímo absolvovalo více profesionálních hasičů, kteří by získávali potřebné informace přímo a nikoliv pouze zprostředkovaně.

Na závěr lze dodat, že vzdělávacích aktivit je mnoho, ale jedním z negativních hledisek je jejich kapacita, která je mnohdy nízká. Vybavenost vzdělávacích zařízení je vhodné udržovat v co nejaktuálnější podobě, aby byli profesionální hasiči připraveni na manipulaci s veškerou technikou, která je možné v praxi potkat. Největší otázník zůstává u kurzů spojených s dopravními nehodami a první pomocí, jenom přece u každé události hrozí nějaká újma na zdraví. Otázkou zůstává, jak by zavedení vyřihopování povinných kurzů pro profesionální hasiče dopadlo na kolektiv zařízení a jejich kolektive. Zda je dostatečná kapacita těchto zařízení a je-li dostatek kolektivů v těchto zařízeních a v neposlední řadě, zda jsou tato zařízení efektivně vybavena.

POUŽITÁ LITERATURA

1. ADAMEC, Vilém, David EHÁK a Lenka ERNÁ. *Základy organizace a řízení bezpečnosti v České republice*. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2012. SPBI Spektrum. Modrá sada, XX. ISBN 978-80-7385-123-1.
2. Česká národní rada. *Zákon České národní rady o požární ochraně*. [online]. 1985 [cit. 2019-11-28]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1985-133>
3. Generální editelství HZS ČR. *Průběh příjímání řízení* [online]. 2008 [cit. 2020-02-26]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/podminky-prijeti-a-dalsi-informace.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>
4. Generální editelství HZS ČR. *Průběh příjímání řízení* [online]. 2004 [cit. 2020-02-26]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/podminky-prijeti-a-dalsi-informace.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>
5. Generální editelství HZS ČR. *Průběh příjímání řízení* [online]. 2008 [cit. 2020-02-26]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/podminky-prijeti-a-dalsi-informace.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>
6. Generální editelství HZS ČR. *Příbývá požár na polích*. [online]. 2020 [cit. 2020-02-26]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/pribyva-pozaru-na-polich.aspx>
7. Generální editelství HZS ČR. *JEDNOTKY PO*. [online]. 2020 [cit. 2020-02-26]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-jednotky-pozarni-ochrany.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D>
8. Generální editelství HZS ČR. *Slib* [online]. 2020 [cit. 2020-02-26]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/uvod-hasiccky-zachranny-sbor-cr-zakladni-poslani.aspx>
9. Generální editelství HZS ČR. *Výkon služby* [online]. 2020 [cit. 2020-02-26]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/vykon-sluzby.aspx?q=Y2hudW09Mw%3D%3D>
10. Hasiči Domašlic. *CO JE TO JPO I Afi VI?* [online]. Domašlice, 2016 [cit. 2020-02-26]. Dostupné z: <https://www.hasicido.cz/faq/co-je-to-jpo-i-az-vi/>
11. HZS ČR. *Integrovaný záchranný systém*. [online]. 2009 [cit. 2020-02-26]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/integrovaný-zachranny-system.aspx>
12. HZS ČR. *JPO*. [online]. Praha, 2020 [cit. 2020-02-16]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx>
13. IMP net s.r.o. *Ubytování Královéhradecký kraj*. [online]. 2020 [cit. 2020-05-12]. Dostupné z: <https://www.superchalupy.cz/ubytovani-kralovehradecky-kraj>
14. KHK. *Královéhradecký kraj*. [online]. 2018 [cit. 2020-05-21]. Dostupné z: <http://www.kralovehradeckykraj.eu/cz/kraj-volene-organy/kralovehradecky-kraj/statisticke-udaje-108/>

15. Kolektiv autor pod vedením Ministerstva zahraničních vztahů ČR. *Bezpečnostní strategie České republiky 2015*. [online]. Praha, 2015 [cit. 2020-02-16]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/bezpecnostni-strategie-2015.pdf>
16. Magistrát HMP. *Integrovaný záchranný systém* [online]. Praha, 2020 [cit. 2020-02-16]. Dostupné z: <https://bezpecnost.praha.eu/clanky/integrovaný-zachranny-system>
17. MERTA, Tomáš a Daniel VĚTEK. *Největší firmy v Královéhradeckém kraji*. [online]. 2018 [cit. 2020-05-21]. Dostupné z: <https://www.arcgis.com/home/item.html?id=071733462b2548efafc86e2dda2bfcfb>
18. Město Hořice. *O město*. [online]. Hořice, 2020 [cit. 2020-05-21]. Dostupné z: <https://infocentrum.horice.org/o-meste/tradice>
19. MV. *Vyhláška Ministerstva vnitra o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému*. [online]. 2001 [cit. 2019-11-28]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-328>
20. MV-generální editelství HZS ČR. *Bojový plán JPO taktické postupy*. [online]. 2019 [cit. 2020-02-26]. Dostupné z: <http://metodika.cahd.cz/#bojovy%20rad>
21. MV-generální editelství HZS ČR. *Katalog stanic Hasičského záchranného sboru České republiky*. 1. Praha: Ministerstvo vnitra, 2019. ISBN 978-80-7616-024-8.
22. MV-generální editelství HZS ČR. *Získání odborné způsobilosti*. [online]. 2018 [cit. 2020-02-16]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/ucebni-osnovy-kurzu-ucebni-osnovy-kurzu.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>
23. MV-generální editelství HZS ČR. *Nástupní odborný výcvik*. [online]. 2013 [cit. 2020-02-16]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/ucebni-osnovy-kurzu-ucebni-osnovy-kurzu.aspx>
24. MV-generální editelství HZS ČR. *Plán výkonu služby v jednotkách HZS podniků, SDH obcí a SDH podniků*. [online]. Praha, 2009 [cit. 2020-02-16]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/rad-vykonu-sluzby-v-jednotkach-hzs-podniku-sdh-obci-a-sdh-podniku.aspx>
25. MV-generální editelství HZS ČR. *Specializační kurzy*. [online]. 2019 [cit. 2020-05-21]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/ucebni-osnovy-kurzu-184252.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>
26. MV-generální editelství HZS ČR. *Statistické ročenky Hasičského záchranného sboru ČR*. [online]. 2020 [cit. 2020-05-21]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/statisticke-rocenky-hasickeho-zachranneho-sboru-cr.aspx>
27. MV-generální editelství HZS ČR. *Základní odborná příprava* [online]. 2007 [cit. 2020-02-16]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/ucebni-osnovy-kurzu-ucebni-osnovy-kurzu.aspx>
28. MV-generální editelství HZS ČR. *Základní rozdělení mimořádných událostí*. [online]. Hradec Králové, 2009 [cit. 2020-02-26]. Dostupné z: <https://www.hradeckralove.org/zakladni-rozdeleni-mimoradnych-udalosti/d-55383>

29. Parlament R. *Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky*. [online]. 2015 [cit. 2019-11-28]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-110>
30. Parlament R. *Zákon o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změnách některých zákonů*. [online]. 2015 [cit. 2019-11-28]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2015-320>
31. Parlament R. *Zákon o integrovaném záchranném systému a o změnách některých zákonů*. [online]. 2000 [cit. 2019-11-28]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>
32. Parlament R. *Zákon o krizovém řízení a o změnách některých zákonů (krizový zákon)*. [online]. 2000 [cit. 2019-11-28]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>
33. TĚNOVSKÝ, Michail a Vilém ADAMEC. *Základy krizového managementu*. 2. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2004. SPBI Spektrum. červená sada, 28. ISBN 80-86634-44-2.
34. SKALSKÁ, Květoslava, Zdeněk HANUŠKA a Milan DUBSKÝ. *Integrovaný záchranný systém a požární ochrana. Modul I*. Praha: MV - generální editelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010. ISBN 978-80-86640-59-4.
35. SZASZO, Zoltán. *Stručná historie profesionální požární ochrany v českých zemích*. Praha: Ministerstvo vnitra a generální editelství HZS ČR, 2010. ISBN 978-80-86640-60-0.
36. TOMEK, Petr a Karel NOVÝ. *Služební poměr příslušníků bezpečnostních sborů*. Plzeň: A. Benk, 2006. ISBN 80-86898-71-7.
37. Ústecký kraj. *Typy požárních stanic na české straně*. [online]. 2013 [cit. 2020-05-21]. Dostupné z: <https://cosmod.kr-ustecky.cz/cosmod/typy-pozarnich-panic/>
38. VILÁČEK, Josef, Miloš FIALA a David VONDRÁČEK. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2477-8.